

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2025

Chișinău

Cu privire la aprobarea Programului național privind controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor pentru anii 2026-2030

În temeiul art. 5 lit. a) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național privind controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (se anexează).

2. Autoritățile și instituțiile publice responsabile:

2.1. vor realiza acțiunile incluse în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național privind controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor pentru anii 2026-2030;

2.2. vor prezenta Ministerului Afacerilor Interne anual, până la data de 10 februarie, precum și la solicitare, rapoarte privind stadiul de realizare a acțiunilor incluse în Planul nominalizat.

3. Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Guvernului:

3.1. anual, până la data de 25 februarie, raportul de progres privind implementarea Programului menționat;

3.2. până la data de 15 aprilie 2028, raportul de evaluare intermediară pentru doi ani;

3.3. până la data de 15 aprilie 2031, raportul de evaluare finală.

4. Finanțarea acțiunilor prevăzute în Planul sus-menționat se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în acest scop în bugetele autorităților publice implicate, precum și din alte surse, conform cadrului normativ.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Afacerilor Interne.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Daniella Misail-Nichitin

Ministrul apărării

Anatolie Nosatîi

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. /2025

PROGRAM NAȚIONAL
privind controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor
pentru anii 2026-2030

I. INTRODUCERE

Programul național privind controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (în continuare – *Program SALW*) este un document de politici publice elaborat cu scopul de a asigura, pe termen mediu, instituirea în Republica Moldova a unui sistem de control asupra armelor de calibru mic, armamentului ușor, munițiilor acestora și materialelor explozive, reieșind din specificul național și regional, precum și respectând standardele internaționale aplicabile.

Programul SALW formulează viziunea Guvernului Republicii Moldova privind controlul armelor, al munițiilor și al explozivilor și prezintă îndrumări generale pentru instituțiile statului responsabile de realizarea măsurilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului SALW, pentru perioada 2026-2030.

Republica Moldova își asumă angajamentul de a promova stabilitatea și siguranța publică nu numai pe plan intern, ci și de a contribui semnificativ la securitatea regională și internațională. În acest context, colaborarea internațională în domeniul controlului și combaterii traficului ilegal cu SALW, muniții și explozivi reprezintă o prioritate-cheie pentru Guvern.

Controlul circulației SALW în Republica Moldova este reglementat de un șir de acte normative, și anume:

- Constituția Republicii Moldova¹;
- Legea nr. 224/2005 pentru aderarea Republicii Moldova la Protocolul împotriva fabricării și traficului ilegal cu arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și de muniții, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate²;
- Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă³ (în continuare – *Legea nr. 130/2012*);
- Legea nr. 105/2015 pentru ratificarea Tratatului privind comerțul cu arme⁴;
- Legea nr. 67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil⁵;

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145723&lang=ro

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=26218&lang=ro

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142512&lang=ro

⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=82614&lang=ro

⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142900&lang=ro

- Legea nr. 213/2024 privind controlul comerțului cu mărfuri strategice⁶;
- Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă⁷;
- Hotărârea Guvernului nr. 1236/2016 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind instituirea unui sistem de identificare și trasabilitate a explozibililor de uz civil⁸;
- Hotărârea Guvernului nr. 1324/2016 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind cerințele esențiale de securitate ale explozibililor de uz civil, punerea la dispoziție pe piață și controlul explozibililor de uz civil⁹;
- Hotărârea Guvernului nr. 1447/2016 cu privire la Comisia de stat pentru evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor¹⁰;
- Hotărârea Guvernului nr. 210/2018 cu privire la crearea Comisiei naționale pentru monitorizarea circulației armelor de calibru mic și a armamentului ușor¹¹;
- Hotărârea Guvernului nr. 609/2018 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”¹²;
- Hotărârea Guvernului nr. 416/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat al armelor, format de Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”¹³;
- Hotărârea Guvernului nr. 24/2025 cu privire la Sistemul național de control al comerțului cu mărfuri strategice în Republica Moldova¹⁴.

Programul SALW este aliniat la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă și contribuie la realizarea Țintelor naționale de dezvoltare durabilă, stabilite conform cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 953/2022¹⁵, cum ar fi:

- 16.1. Reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale;
- 16.4. Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare, consolidarea recuperării și returnării bunurilor ilicite, combaterea tuturor formelor de crimă organizată și traficului cu armament.

De asemenea, Programul SALW asigură transpunerea mai multor obiective strategice stabilite prin documentele de politici publice și de planificare, în special Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”¹⁶ (în continuare – *SND „Moldova Europeană 2030”*), aprobată prin Legea nr. 315/2022, care oferă

⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=144745&lang=ro

⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138036&lang=ro

⁸ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=137685&lang=ro

⁹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143194&lang=ro

¹⁰ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138039&lang=ro

¹¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=123222&lang=ro

¹² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138045&lang=ro

¹³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129362&lang=ro

¹⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=147737&lang=ro

¹⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=135555&lang=ro

¹⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134582&lang=ro

o viziune pe termen lung, centrată pe nevoile cetățeanului și racordată la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă cuprinse în Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite.

Potrivit Țintei naționale 16.4 din cadrul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, incluse în Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite, statele lumii, inclusiv Republica Moldova, s-au angajat ca, până în anul 2030, să reducă semnificativ fluxurile financiare și de arme ilicite, să își consolideze eforturile în vederea recuperării și restituirii bunurilor sustrase, precum și să combată toate formele de criminalitate organizată.

Astfel, documentul propus va contribui la implementarea SND „Moldova Europeană 2030”, în special a obiectivului strategic 9. *Promovarea unei societăți pașnice și sigure*, precum și a direcției de politici și intervenții prioritare nr. 5.29. *Politici și management de securitate și ordine publică*, în conformitate cu următoarele acțiuni:

6) Sporirea gradului de siguranță a tuturor persoanelor aflate pe teritorii Republicii Moldova, indiferent de vârstă, gen, etnie sau religie. Promovarea unor campanii educaționale în vederea reducerii consumului de alcool, de substanțe stupefiante și psihotrope în rândul copiilor și adolescenților (O3.1-O3.3, O4.3, O9.1);

7) Eficientizarea acțiunilor de combatere a criminalității și de protecție a victimelor, inclusiv eliminarea violenței, neglijării, exploatării și traficării copiilor și a femeilor, prin înlăturarea lacunelor din cadrul legal cu privire la incriminarea, sancționarea, prevenirea și combaterea faptelor ce prejudiciază sau pun în pericol viața și sănătatea persoanei, a violenței în familie și prin dezvoltarea serviciilor sociale pentru victimele infracțiunilor (O3.1-O3.3, O4.3, O6.1, O9.1, O9.2);

17) Revizuirea mecanismului privind accesul la arme, în sensul restricționării acestuia și stabilirea unei proceduri riguroase de monitorizare, marcare și control al armelor din circuitul civil (O9.1-O9.3).

De asemenea, Programul SALW va integra indicatorii de monitorizare și de evaluare stabiliți prin SND „Moldova Europeană 2030”, și anume:

- numărul victimelor omorului intenționat raportat la 100 000 de locuitori;
- percepția populației privind siguranța.

Totodată, acțiunile planificate în Programul SALW vor contribui la realizarea Obiectivului general nr. 9 din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022¹⁷, care prevede „*Sporirea siguranței publice prin instituirea unui sistem eficient și riguros de control al armelor de calibru mic și armamentului ușor*”.

În subsidiar, implementarea Programului SALW va avea loc cu respectarea următoarelor principii fundamentale:

¹⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133800&lang=ro

principiul respectării drepturilor omului și al libertăților fundamentale – prevede că toate acțiunile de reglementare, control, marcarea sau distrugere a armelor se desfășoară în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și cu respectarea standardelor europene, asigurându-se că nicio măsură nu aduce atingere demnității umane, securității personale sau altor drepturi fundamentale ale persoanei;

principiul asigurării incluziunii sociale și al egalității de gen – constă în asigurarea participării active și echilibrate a femeilor și a bărbaților, precum și a reprezentanților grupurilor social vulnerabile, în toate etapele Programului SALW – de la elaborare, implementare și monitorizare, până la evaluarea impactului politicilor în domeniul controlului SALW;

principiul asigurării durabilității și sustenabilității – presupune că măsurile privind evidența, marcarea, trasabilitatea, distrugerea stocurilor și prevenirea traficului ilicit trebuie susținute prin investiții în formare profesională, infrastructură, tehnologii moderne și mecanisme clare de cooperare interinstituțională;

principiul asigurării transparenței, publicității, trasabilității și accesibilității – prevede că toate acțiunile întreprinse în cadrul Programului SALW, inclusiv cele legate de importul, exportul, deținerea, marcarea, evidența, transferul sau distrugerea armelor se vor desfășura într-un mod deschis, clar documentat și accesibil publicului, cu respectarea normelor privind protecția datelor cu caracter personal și a cerințelor de securitate a informației;

principiul asigurării integrității și prevenirii corupției – prevede instituirea unor mecanisme clare de integritate instituțională, aplicarea unor proceduri standardizate și verificabile, precum și delimitarea precisă a responsabilităților între autoritățile implicate;

principiul asigurării securității și siguranței – presupune adoptarea și menținerea unor măsuri clare și coerente care să prevină accesul neautorizat la arme și muniții, să reducă incidentele violente și să sporească siguranța publică, atât la nivel individual, cât și comunitar.

Poziția geografică a Republicii Moldova are o importanță strategică majoră în asigurarea stabilității și a păcii pe continentul european, iar alături de statele membre ale Uniunii Europene, capacitățile de apărare ale țării în fața diverselor amenințări vor crește semnificativ.

Prin participarea Republicii Moldova la Consiliul Justiție și Afaceri Interne, alături de factorii decizionali europeni din domeniul afacerilor interne, a fost recunoscut rolul Republicii Moldova de furnizor de securitate pentru spațiul european. Împreună cu statele membre ale Uniunii Europene, Republica Moldova contribuie la consolidarea unei centuri de securitate fortificate la frontiera cu un stat aflat în război.

În acest sens, Programul SALW urmărește executarea angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Programul de Asociere pentru anii 2021-2027 dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, în special în ceea ce privește consolidarea capacităților legislative, strategice și operaționale la nivel național, în vederea prevenirii, detectării și combaterii fabricării, a transferului și a circulației ilicite a SALW.

Totodată, prin semnarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 112/2014¹⁸, Republica Moldova și-a asumat un șir de priorități ce vizează SALW, precum și controlul exporturilor de arme convenționale, cum ar fi:

(1) recunoașterea faptului că fabricarea, transferul și circulația ilicită a SALW, inclusiv muniția aferentă, precum și acumularea excesivă, gestionarea ineficientă, stocarea nesecurizată și răspândirea necontrolată a acestora reprezintă în continuare o amenințare gravă la adresa păcii și securității internaționale;

(2) respectarea și executarea integrală a obligațiilor asumate de Republica Moldova privind combaterea comerțului ilicit cu SALW, inclusiv muniția aferentă, în temeiul acordurilor internaționale în vigoare, al rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU, precum și al angajamentelor asumate prin alte instrumente internaționale aplicabile în acest domeniu, inclusiv Programul de acțiune al ONU pentru prevenirea, combaterea și eradicarea comerțului ilicit cu SALW sub toate aspectele sale;

(3) cooperarea și asigurarea coordonării, complementarității și sinergiei eforturilor depuse la nivel global, regional, subregional și național în vederea combaterii comerțului ilicit cu SALW, inclusiv muniția aferentă, precum și a distrugerii stocurilor excesive;

(4) continuarea cooperării în domeniul controlului exporturilor de arme convenționale, cu luarea în considerare a Poziției comune 2008/944/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar, precum și

(5) instituirea unui dialog politic periodic care să însoțească și să consolideze angajamentele asumate *supra*.

Integrarea europeană reprezintă un obiectiv strategic al politicii externe și interne a Republicii Moldova, menit să asigure crearea pe plan intern a unui sistem de securitate, de stabilitate și de prosperitate, guvernat de valorile democratice și de respectul pentru drepturile omului și libertățile fundamentale. În acest context, eforturile Republicii Moldova au fost și continuă să fie orientate spre implementarea cu responsabilitate a angajamentelor asumate pe plan extern în raport cu Uniunea Europeană, în special a celor prevăzute în cadrul Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană.

¹⁸ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=83489&lang=ro

În baza Raportului de țară pentru anul 2024 privind Republica Moldova al Comisiei Europene¹⁹, care însoțește documentul „Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE” (nr. SWD (2024) 698 din 30 octombrie 2024), pentru anul 2025, Republicii Moldova i-au fost recomandate următoarele direcții prioritare de acțiune:

- continuarea consolidării luptei împotriva criminalității organizate, inclusiv prin cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene și cu instituțiile și agențiile europene, precum FRONTEX, Europol, Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL), Eurojust, Agenția Uniunii Europene privind Drogurile (EUDA) și prin cooperarea în cadrul Platformei multidisciplinare europene împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT) și al Centrului de sprijin UE-Moldova pentru securitatea internă și gestionarea frontierelor;
- continuarea intensificării și îmbunătățirii schimbului de date prin canalul SIENA și colectarea, analiza și partajarea aferentă a datelor între servicii, cu sprijinul instrumentelor digitale de schimb de informații;
- operaționalizarea Punctului central național privind armele și instituirea unui sistem de alertă rapidă în domeniul drogurilor;
- continuarea alinierii cadrului normativ național în domeniul armelor la acquis-ul comunitar;
- continuarea consolidării capacităților de depistare, prevenire și urmărire penală a formelor grave de criminalitate organizată, cu un accent special pe traficul cu persoane, traficul cu droguri, criminalitatea informatică, spălarea banilor și arme.

Totodată, Comisia Europeană a constatat că, deși Republica Moldova este parte la Tratatul privind comerțul cu arme, aceasta nu dispune de o strategie națională separată referitoare la SALW.

De menționat că, în contextul războiului de agresiune declanșat de Federația Rusă împotriva Ucrainei, Republica Moldova s-a confruntat cu un aflax neașteptat de refugiați. Riscul trecerii ilegale a frontierei Republicii Moldova de către persoanele care nu pot emigra legal din Ucraina, conform Legii marțiale, rămâne a fi unul ridicat.

În acest context, se atestată și o vulnerabilitate sporită privind criminalitatea transfrontalieră din partea lumii interlope. Se profilează, totodată, amplificarea unor asemenea fenomene infracționale, cum ar fi traficul ilicit cu arme, cu muniții și cu substanțe explozive, organizarea migrației ilegale etc.

De asemenea, trebuie subliniat faptul că amenințările transfrontaliere și modurile de operare ale infractorilor evoluează permanent, infracționalitatea dezvoltându-se atât în mediul fizic, cât și în spațiul virtual, manifestându-se în cele mai diverse feluri.

¹⁹ https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/858717b3-f8ef-4514-89fe-54a6aa15ef69_en?filename=Moldova%20Report%202024.pdf

În acest sens, nu trebuie omise nici dezvoltările în domeniul tehnologic, care sunt preluate rapid și aplicate de către infractori în activitățile lor criminale.

În aceste condiții, cooperarea cu organizațiile și instituțiile internaționale angajate în lupta cu criminalitatea reprezintă un factor esențial pentru asigurarea capacității Republicii Moldova de a preveni și de a combate, în limitele frontierelor sale, traficul ilicit cu arme de foc, cu SALW, cu componente esențiale și muniții aferente, constituind astfel un pilon fundamental al eforturilor Uniunii Europene de a asigura un mediu de trai sigur în Europa.

La elaborarea Programului SALW au participat reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Interne, ai Ministerului Apărării, ai Ministerului Justiției, ai Ministerului Finanțelor (Serviciul Vamal), ai Serviciului de Informații și Securitate, precum și experți din cadrul Biroului de control pentru Europa de Sud-Est asupra armelor de calibru mic și a armamentului ușor (SEESAC).

II. ANALIZA SITUAȚIEI

2.1. Scurt istoric

Actele normative de bază care reglementează circuitul legal și controlul asupra armelor de uz civil în Republica Moldova sunt Legea nr. 130/2012 și Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă.

Legea nr. 130/2012 stabilește categoriile de arme și de muniții cu destinație civilă, precum și condițiile în care procurarea, înstrăinarea, deținerea, portul, folosirea acestor arme și muniții, precum și operațiunile cu ele sunt permise persoanelor fizice și juridice pe teritoriul Republicii Moldova, dar și condițiile pe care trebuie să le întrunească spațiile de depozitare, de păstrare, de comercializare și de reparare a armelor și a munițiilor.

Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă are drept scop asigurarea aplicării uniforme a prevederilor Legii nr. 130/2012 și descrie amănunțit procedurile obligatorii care trebuie urmate de către persoanele care intenționează să procure arme, condițiile de păstrare, de transportare și de asigurare a securității armelor letale și neletale supuse autorizării, inclusiv munițiile aferente, procedura marcării de trasabilitate a armelor, de acordare și de retragere a atestatului de colecționar și alte proceduri.

Este important de menționat că, de-a lungul anilor, Legea nr. 130/2012 a suferit numeroase modificări, generate atât de dezvoltarea proceselor tehnologice din domeniul armelor, cât și de necesitatea ajustării treptate a prevederilor acesteia la prevederile Directivei (UE) 2021/555 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 martie 2021 privind controlul achiziționării și deținerii de arme.

Ultimele modificări operate la Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu

destinație civilă s-au referit la procedurile de acordare, de vizare și de retragere a atestatului de colecționar, la reglementarea detaliată a procedurii și a specificațiilor tehnice privind aplicarea marcajului de trasabilitate pe armele de foc și pe componentele esențiale ale acestora. De asemenea, modificările operate la Hotărârea Guvernului nr. 1447/2016 s-au axat pe îmbunătățirea descrierii procedurilor efectuate de către Comisia de stat pentru evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor, fiind aprobat și Regulamentul cu privire la atestarea evaluatorilor în domeniul armelor.

În același timp, prin Hotărârea Guvernului nr. 609/2018 și Hotărârea Guvernului nr. 416/2021, au fost aprobate Conceptul Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor” și, respectiv, Regulamentul privind modul de ținere a acestui Registru. Aceste acte normative contribuie la asigurarea unui control strict și a urmăririi armelor, a componentelor esențiale și a munițiilor pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv în cazul transferului sau transportării acestora peste hotarele țării.

De menționat că, în prezent, cadrul normativ al Republicii Moldova cu referire la circulația armelor și munițiilor de uz civil nu corespunde integral prevederilor Directivei (UE) 2021/555 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 martie 2021 privind controlul achiziționării și deținerii de arme.

În acest context, în cadrul exercițiului de screening bilateral, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a depune eforturile necesare pentru transpunerea integrală a acquis-ului comunitar în domeniul armelor, prin amendarea Legii nr. 130/2012, precum și a Hotărârii Guvernului nr. 293/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă.

2.2. Analiza situațională

Republica Moldova se află mai bine de trei ani în imediata vecinătate a unui război de amploare, declanșat de Federația Rusă împotriva Ucrainei.

Contextul geopolitic nefavorabil și amplasarea geografică a Republicii Moldova în proximitatea unui stat măcinat de război creează premise favorabile pentru dezvoltarea traficului ilicit cu arme de foc, cu componente esențiale, cu muniții sau cu explozivii, în special a traficului cu SALW și cu explozivi utilizați în operațiunile militare desfășurate pe teritoriul Ucrainei.

Aceste riscuri au un impact direct asupra percepției de securitate a cetățenilor Republicii Moldova, mai ales în contextul multiplelor cazuri înregistrate de survolare neautorizată a spațiului aerian național de drone și rachete lansate de Federația Rusă, unele dintre acestea căzând pe teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, potrivit constatărilor din Raportului EU-SOCTA 2025 (raport periodic de evaluare a amenințărilor reprezentate de criminalitatea gravă și organizată în Europa, elaborat o dată la 4 ani), realizat de Europol, una dintre

principalele amenințări identificate la nivelul Uniunii Europene pentru următorii patru ani este reprezentată de traficul ilicit cu arme, cu muniții și cu substanțe explozive²⁰.

Astfel, s-a constatat că, deși traficul cu arme nu conduce întotdeauna direct la acte de violență, circulația ilegală a armelor de foc către și în interiorul Uniunii Europene, precum și disponibilitatea generală a armelor reprezintă factori esențiali care favorizează violența asociată criminalității organizate.

Utilizarea explozivilor și a armelor de foc devine tot mai frecventă, fiind susținută de activitatea intermediarilor și a traficantilor de arme. Articolele pirotehnice grele sau dispozitivele explozive improvizate care conțin cantități considerabile de pulbere sunt utilizate ca arme, în special în contexte de represalii legate de traficul cu droguri, dar și în cazuri de trafic cu persoane, furturi și jafuri.

De asemenea, Raportul EU-SOCTA2025 conține următoarele constatări:

- traficul cu arme de foc și cu explozivi reprezintă o amenințare majoră la adresa securității interne a Uniunii Europene, tendințele recente indicând o schimbare în dinamica pieței negre. Armele de foc și explozivii proveniți din surse ilicite facilitează alte forme de criminalitate gravă și organizată și alimentează violența asociată acestora;

- persistă îngrijorările privind Ucraina ca posibilă sursă importantă de arme de foc ilicite. Acest risc este amplificat de stocurile de arme moștenite din conflictele anterioare și de existența unor rețele infracționale consolidate, capabile să exploateze aceste resurse;

- diversitatea surselor și a tipurilor de arme ilicite aflate în circulație pe piața neagră din Uniunea Europeană s-a extins, evidențiind capacitatea de adaptare a traficantilor. Astfel, armele fabricate artizanal (inclusiv prin tehnologii de imprimare 3D) și producerea pe scară largă a armelor contrafăcute sunt tot mai frecvente;

- armele cu aer comprimat, cu gaze, de alarmă sau de semnalizare, convertite în arme letale, atât în interiorul Uniunii Europene, cât și în afara acesteia, precum și armele provenite din stocurile din vecinătatea comunității europene, continuă să fie surse importante de armament ilicit care ajunge în Uniunea Europeană;

- se preconizează că tehnologiile bazate pe inteligență artificială vor face producerea de arme mai accesibilă și mai precisă;

- regiunea Balcanilor de Vest rămâne în continuare o sursă-cheie de arme de foc ilicite traficate în Uniunea Europeană. Totodată, alte zone afectate de conflicte armate, precum Ucraina, ar putea deveni surse similare;

- există indicii privind schimbarea dinamicii pieței negre de armament, manifestată prin faptul că infractorii apelează la surse alternative de arme ilicite;

²⁰ <https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA%202025%20-%20Rezumat.pdf>

– dezvoltările tehnologice și evoluțiile geopolitice influențează și facilitează producerea și traficul ilicit cu arme atât în interiorul Uniunii Europene, cât și către aceasta;

– cererea și oferta pentru arme și de explozivi traficați se mențin la un nivel ridicat. Cererea persistă deoarece aceste arme facilitează violența asociată criminalității grave și organizate, dar și alte forme de criminalitate gravă, precum traficul cu droguri, extorcarea și șantajul, jafurile armate și traficul cu migranți;

– se preconizează că utilizarea comerțului online (atât prin intermediul internetului deschis, cât și prin *dark web*) pentru traficul cu arme, cu componente, cu muniții și cu explozivi va deveni din ce în ce mai importantă.

Referindu-ne la situația din Republica Moldova, în urma unui studiu detaliat al situației din domeniul circuitului armelor²¹, s-a constatat că, la sfârșitul anului 2024, Poliția ținea în evidență 64 719 persoane fizice (comparativ cu 61 436 în anul 2023), care dețineau 81 598 de arme, dintre care 28 977 de arme cu țeavă ghintuită, 44 593 de arme cu țeava lisă și 8 028 de arme neletale.

Conform datelor furnizate de Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”, în anul 2020, erau înregistrați 65 790 de posesori de arme, care dețineau în total de 77 555 de arme, ceea ce reprezintă o medie de aproximativ 1,18 arme per posesor.

În anul 2021, s-a înregistrat o ușoară creștere a numărului posesorilor, ajungând la 66 139, iar numărul armelor a crescut la 78 348, ceea ce reflectă o majorare de 1,02% a armelor deținute față de anul precedent.

În anul 2022, situația s-a modificat în mod semnificativ, înregistrându-se o scădere simultană a numărului de posesori – 61 436 de persoane (cu -7,1% față de 2021), și a numărului total de arme – 75 159 de unități (cu -4,1% față de anul anterior).

Anul 2023 a fost unul constant, menținându-se, ca și în 2022, același număr de posesori de arme (61 436) și același număr de arme (75 159).

În schimb, anul 2024 marchează o ascensiune evidentă, atât în ceea ce privește numărul posesorilor, care a crescut la 64 719 (+5,3%), cât și în ceea ce privește numărul armelor, care a ajuns la 81 598, înregistrând o creștere semnificativă de 8,5% față de anul 2023 (figura 1).

²¹ https://igp.gov.md/sites/default/files/raport_activitatea_politiei_pe_anul_2024.semnat_1.pdf

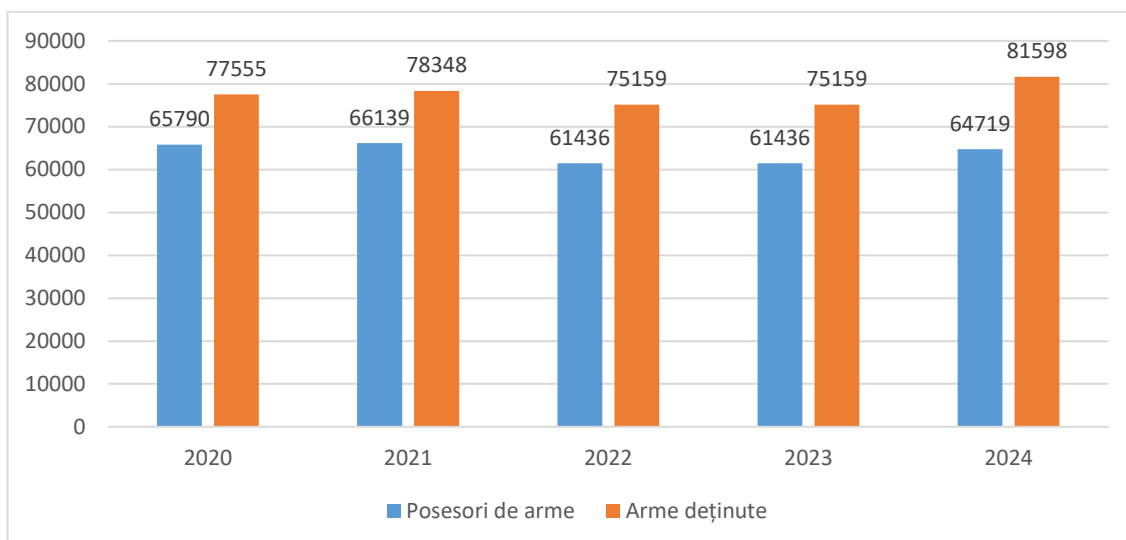

Figura 1. Date privind numărul posesorilor de arme și al armelor deținute
Sursa: Inspectoratul General al Poliției

Cu referire la tipurile de arme deținute de către cetățeni, s-a constatat că, în circuitul legal civil, majoritatea armelor sunt din categoria celor cu țeavă lisă, acestea reprezentând peste jumătate din totalul armelor înregistrare, fiind urmate de armele cu țeavă ghintuită, iar ulterior, de armele neletale.

Potrivit sondajelor efectuate de către Institutul de Politici Publice în anul 2024, un factor determinant al percepției publice privind nevoia de autoapărare îl constituie războiul din Ucraina, care a generat în rândul cetățenilor Republicii Moldova necesitatea de a se apăra și de a se simți în siguranță în propria casă, pe stradă și în alte locuri publice, fapt ce îi poate determina să procure arme²².

Deținerea legală și responsabilă a armelor de foc de către cetățenii Republicii Moldova poate contribui, într-o anumită măsură, la sporirea securității personale, la protecția membrilor familiei și la apărarea bunurilor aflate în proprietate.

Totodată, acest lucru ar putea descuraja comiterea unor infracțiuni, în special a celor îndreptate împotriva drepturilor patrimoniale. Pe de altă parte, există și riscul că deținerea armelor de foc ar putea să conducă la creșterea numărului de infracțiuni și contravenții săvârșite cu folosirea/aplicarea acestora.

²² <https://ipp.md/2024-10/barometrul-opinii-publice-2024/>

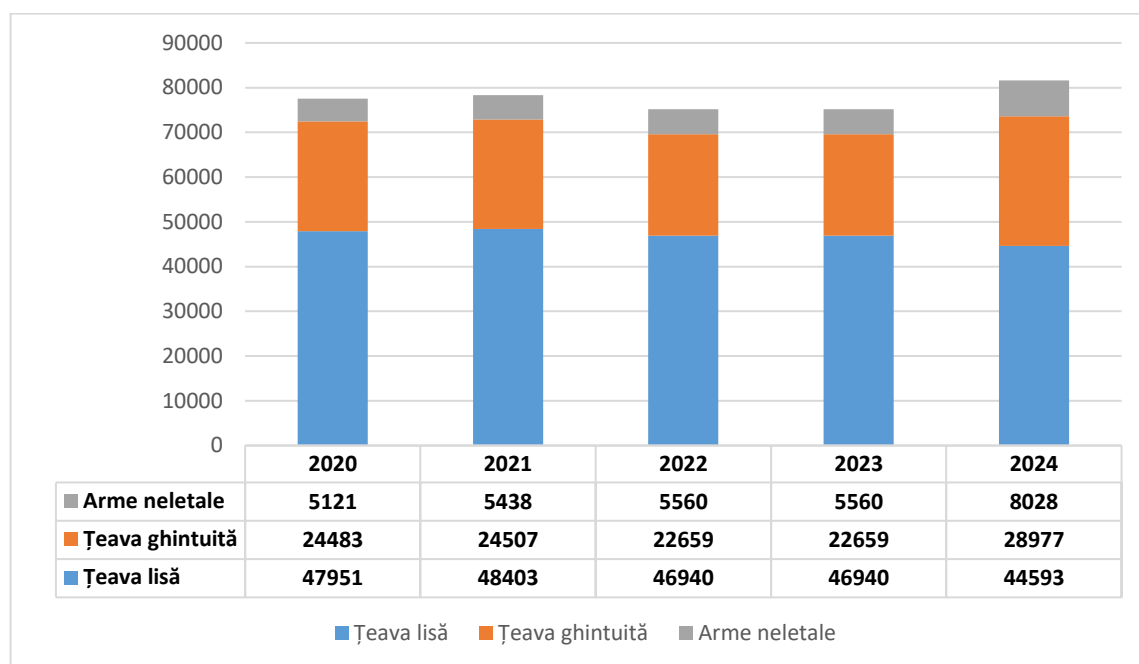

Figura 2. Tipuri de arme deținute
 Sursa: Inspectoratul General al Poliției

Tabelul din figura 3 reprezintă numărul armelor deținute raportat la 100 de locuitori în Republica Moldova, în comparație cu alte state din Uniunea Europeană.

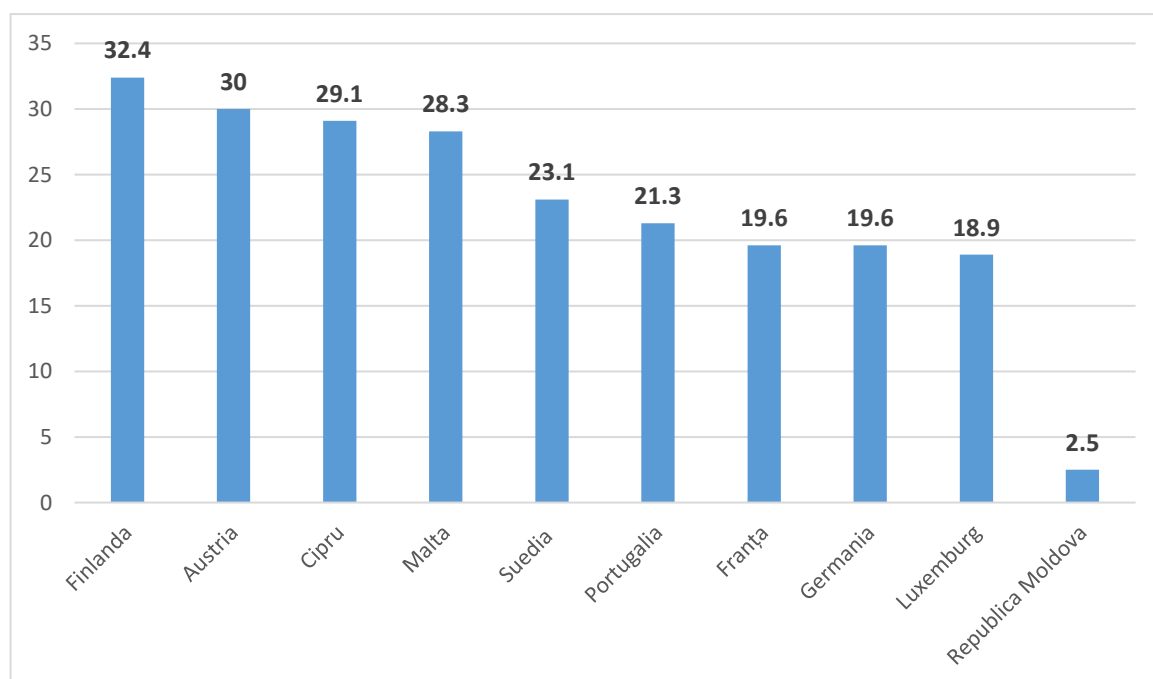

Figura 3. Numărul armelor de uz civil deținute în statele Uniunii Europene raportat la 100 de locuitori

Sursa: Association of Accredited Public Policy Advocates to the European Union ²³

²³ <https://www.aalep.eu/rate-civilian-firearms-100-people-eu>

Cu toate acestea, contrar tendințelor menționate anterior, în anul 2024 s-a înregistrat o creștere semnificativă a numărului infracțiunilor comise cu aplicarea sau folosirea armei de foc cu +27,6% față de anul 2023, fiind înregistrate 74 de cazuri (comparativ cu 58 în anul 2023), dintre care 26 de cazuri au fost comise cu arme deținute legal (față de 25 în anul 2023), 23 de cazuri au implicat arme deținute ilegal, iar în 25 de cazuri, arma nu a fost stabilită (față de 11 în anul 2023).

Tabelul 1

Numărul infracțiunilor comise cu aplicarea armelor

Anul de referință		2020	2021	2022	2023	2024
Infracțiuni comise cu aplicarea și folosirea armei, TOTAL:		66	83	66	58	74
Comise cu arme, dintre care aflate în:	circuit legal	29	30	27	25	26
	circuit ilegal	17	22	18	22	23
	armă nestabilită	20	31	21	11	25

Sursa: Inspectoratul General al Poliției

Potrivit datelor furnizate de Poliție, infracțiunile comise cu aplicarea sau folosirea armelor aflate legal sau ilegal în circuitul civil în ultimii cinci ani continuă să fie înregistrate, în pofida activităților desfășurate de către organele de drept în vederea informării și responsabilizării cetățenilor cu privire la riscurile asociate deținerii ilegale a armele, precum și la răspunderea juridică ce poate surveni în cazul încălcării prevederilor legale privind portul și folosirea armelor de foc.

În acest context, se evidențiază necesitatea consolidării eforturilor autorităților statului în vederea identificării și ridicării armelor deținute ilegal, cu ulterioara lor distrugere, pentru asigurarea unui mediu cât mai sigur pentru populație.

Tabelul 2

Numărul infracțiunilor comise cu utilizarea armelor de foc

Infracțiuni comise cu aplicarea sau folosirea armelor de foc	Anul					Total
	2020	2021	2022	2023	2024	
Omor/tentativă de omor	10	14	1	7	4	36
Lipsire de viață din imprudență				1		1
Determinare la sinucidere				1	4	5
Vătămare intenționată gravă	1	1		1		3
Vătămare intenționată medie	2	1	1		1	5
Amenințare cu omor	14	14	3	12	19	62
Vătămare gravă din imprudență	1				1	2

Viol				1	2	3
Violare de domiciliu	4		2	1	2	9
Furt	1		2	4		7
Jaf	2					2
Tălhărie	3	3	1	1	5	13
Violență în familie	1	3	1	1	3	9
Cruzime față de animale	1			1	2	4
Vânat ilegal	5	5	1	3	2	16
Huliganism	20	25	6	17	25	93
Alte infracțiuni	2			3	2	7
Total	67	66	18	54	72	277
Pondere din totalul crimelor comise pe an (în %)	0,28	0,27	0,07	0,25	0,34	0,24

Sursa: Inspectoratul General al Poliției

În același timp, este îngrijorătoare tendința folosirii armelor la comiterea infracțiunilor care atentează la viața și sănătatea persoanei, la proprietate, la ordinea și securitatea publică (tabelul 2).

Deși în anul 2022 s-a înregistrat o descreștere semnificativă (doar 6 infracțiuni), actele de huliganism comise cu folosirea/aplicarea armelor se mențin la valori constante: în anul 2020 – 20 de infracțiuni, în anul 2021 – 25, în anul 2023 – 17, în anul 2024 – 25. Huliganismul, prin definiție, implică acte de violență asupra persoanelor sau de amenințare cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunere de rezistență violentă față de reprezentanții autorităților sau față de alte persoane care intervin pentru curmarea actelor huliganice, precum și acțiuni care, prin conținutul lor, se caracterizează printr-o obraznicie deosebită. Când este comis cu arma de foc, huliganismul capătă un caracter mult mai periculos, punând în pericol vieți umane și sporind nivelul de insecuritate socială. Este de remarcat faptul că jumătate dintre aceste infracțiuni au fost comise cu aplicarea armelor de foc deținute ilegal.

Totodată, nu mai puțin alarmant este și faptul că, potrivit datelor statistice ale Inspectoratului General al Poliției, pe parcursul anului 2024, în Republica Moldova au fost înregistrate 143 de infracțiuni comise în legătură cu păstrarea, procurarea sau fabricarea ilegală a armelor de foc, infracțiuni prevăzute de art. 290 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (în continuare – *Cod penal*). Analiza datelor disponibile denotă un caracter stabil al acestui fenomen (tabelul 3), iar în primele patru luni ale anului 2025 deja au fost înregistrate 72 de astfel de infracțiuni.

Tabelul 3

Numărul infracțiunilor comise privind păstrarea, procurarea sau fabricarea ilegală a armelor de foc, păstrarea neglijentă a armelor de foc și a munițiilor (art. 290 din Codul penal) și al infracțiunilor comise privind păstrarea neglijentă a armelor de foc (art. 291 din Codul penal)

Articolul din Codul penal	Anul					
	2020	2021	2022	2023	2024	Total
Art. 290 alin. (1)	82	92	110	145	77	506
Art. 290 alin. (2)	9	14	21	13	62	119
Art. 290 alin. (3)			1		3	4
Art. 290 alin. (4)					1	1
Art. 291	10	8	18	13	17	66
Total	101	114	150	171	160	696

Sursa: Inspectoratul General al Poliției

În același timp, potrivit informațiilor deținute de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, în perioada anilor 2022 - mai 2025, la punctele de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova au fost înregistrate 316 cazuri privind incidentele cu arme, părți componente și muniții. Ca urmare a documentării acestor cazuri, au fost intentate 133 de cauze penale în temeiul art. 290 din Codul penal (în anul 2022 – 19 cauze penale, în anul 2023 – 42, în anul 2024 – 50, până în mai 2025 – 22).

Totodată, în cadrul activităților operative desfășurate, polițiștii de frontieră au depistat și au ridicat circa 3 100 de cartușe de diferite calibre pentru diverse tipuri de arme, peste 110 000 de bile de plumb și de metal, precum și 99 de butelii-recipiente cu CO₂.

Având în vedere că, în cadrul controalelor călătorilor realizate în punctele de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova cu Ucraina, nu pot fi depistate întotdeauna armele, părțile componente sau munițiile transportate ilegal în țara noastră, riscul că un număr mare de arme și muniții se poate afla în circuitul ilicit este iminent, fapt care poate avea un impact direct asupra nivelului de siguranță publică în societate.

Conform datelor Sistemului informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”²⁴, peste 7 000 de arme sunt înregistrate ca fiind sustrase și pierdute, dintre care peste 3 000 de arme din regiunea transnistreană, teritoriu necontrolat de către autoritățile constituționale ale Republicii Moldova, inclusiv peste 1 700 de pistoale mitralieră.

De menționat că, în anul 2024, Poliția a documentat 5 209 contravenții privind comiterea diverselor încălcări ce țin de nerespectarea prevederilor Legii nr. 130/2012, majoritatea cazurilor fiind cauzate de iresponsabilitatea posesorilor

²⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130670&lang=ro#;
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130677&lang=ro#

de arme în ceea ce privește respectarea regulilor de păstrare, port și transport al armelor de foc.

Legea nr. 130/2012 reglementează în detaliu procedura de import al armelor și al munițiilor, potrivit căreia armurierii au dreptul de a importa arme letale și neletale, precum și muniții, în baza permiselor de procurare și a permiselor de transport al armelor.

În ceea ce privește importurile de arme și de părți componente, se constată că, în ultimii cinci ani, în Republica Moldova au fost importate mai multe unități de arme din diverse țări, informații reflectate în tabelul 4.

Tabelul 4

Date privind importul armelor și al părților componente

Categoria de arme	Perioada	Importul	Statul de import
Revolvere și pistoale automate	2020	648 de unități	Cehia, Slovacia, Federația Rusă, Ucraina
	2021	1 747 de unități	Cehia, Slovacia, Austria, Italia, Ungaria, Slovenia
	2022	312 unități	Slovacia, Ucraina, Austria, Cehia
	2023	3 342 de unități	Polonia, Slovacia, Cehia, Austria
	2024	730 de unități	Slovacia, Cehia, Ungaria, Italia, România
Puști carabine și	2020	2 217 unități	Turcia, Federația Rusă, Italia, Cehia, SUA
	2021	1 111 unități	Turcia, Federația Rusă, Italia, Cehia
	2022	881 de unități	Italia, Cehia, Austria, Turcia
	2023	791 de unități	Italia, Turcia, Cehia, Polonia, România
	2024	4 084 de unități	Cehia, Turcia, Ucraina, Italia, Germania
Piese și accesorii pentru arme	2020	153 kg	Cehia, Turcia, SUA, Slovacia, Italia
	2021	215 kg	Federația Rusă, Ucraina, Italia, Regatul Unit, România
	2022	179 kg	Estonia, Slovenia, Italia, SUA, Germania, Turcia
	2023	360 kg	Germania, Turcia, Cehia, Slovenia, Slovacia
	2024	2 437 kg	SUA, Cehia, Turcia, Italia, Bulgaria

Sursa: Serviciul Vamal

În contextul verificării respectării condițiilor de păstrare a armelor, pe parcursul anului 2024, au fost efectuate 61 641 de verificări (comparativ cu 52 273

în anul 2023) privind respectarea condițiilor de păstrare a armelor, dintre care: 61 517 verificări (în anul 2023 – 51 710) au vizat persoanele fizice și 124 de verificări (în anul 2023 – 563) au fost efectuate la persoanele juridice, fiind ridicate în total 3 183 de arme și muniții (tabelul 5).

Se poate constata că numărul anual al armelor ridicate de către organele de drept rămâne a fi constant, la fel ca și numărul încălcărilor admise în ceea ce privește regulile de păstrare și de deținere a armelor de foc din posesie.

Tabelul 5

**Informații referitoare la armele ridicate în urma verificărilor
privind condițiile de păstrare a armelor**

Arme ridicate, total:		2020	2021	2022	2023	2024
		1 658	1 886	2 161	2 093	3 183
Din ele:	pentru încălcarea regulilor de deținere	279	421	1 516	291	292
	deținute ilegal	368	286	234	343	354
	predat benevol	153	147	97	57	132
	transmise la Comisia de stat pentru evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor	858	1 032	314	1 402	2 405

Sursa: Inspectoratul General al Poliției

Este necesar de menționat că Poliția Republicii Moldova beneficiază, de mai mulți ani, de sprijinul constant al partenerilor de dezvoltare, în special al SEESAC, în desfășurarea activităților de prevenire și de combatere a traficului și a circuitului ilicit de arme de foc, componente esențiale și muniții, cu suportul cărora, în anul 2025, au fost distruse prin topire 2 177 de arme de foc.

În ceea ce privește materialele și substanțele explozive, în prezent, în Republica Moldova activează trei agenți economici licențiați pentru desfășurarea activităților de producere, de import, de export, de reexport, de comercializare, de depozitare a materialelor explozive și/sau pentru efectuarea lucrărilor cu explozivi de uz civil.

Doi dintre cei trei agenți economici licențiați în domeniul de referință nu desfășoară, în prezent, nicio operațiune de import, de export, de reexport, de transport, de comerț, de depozitare sau alte activități comerciale cu materiale explozive.

Cu toate acestea, materialele explozive depozitate și păstrate necorespunzător reprezintă un risc sporit de producere a unor explozii, care pot cauza nu doar daune materiale, ci și pierderi de vieți omenești.

Având în vedere că Republica Moldova, fiind un stat mic după suprafața geografică, nu are o industrie foarte dezvoltată în domeniul mineritului,

pe teritoriul național nu sunt înregistrați sau licențiați producători de materiale și substanțe explozive. De asemenea, nu sunt înregistrați nici agenți economici care ar desfășura activități de producție a materialelor și a articolelor pirotehnice. Agenții economici activi în acest domeniu efectuează exclusiv lucrări de dinamitare în carierele de piatră, folosind explozivi de uz civil importați din statele producătoare, volumul acestor importuri fiind, însă, relativ redus (tabelul 6).

Tabelul 6

**Informații privind importul materialelor explozive
și al dispozitivelor de inițiere**

Anul	Numărul loturilor importate	Materiale explozive (kg)	Dispozitive de inițiere
2020	4	39 000	180 000 m
2021	2	25 640	7 830 de bucăți
2022	4	35 330	125 000 m
2023	3	31 080	100 000 m
2024	1	4 200	36 820 de bucăți

Sursa: Serviciul Vamal

La acest capitol, se menționează că, la începutul anului 2025, pe teritoriul Aeroportului Internațional Chișinău, într-o trimitere poștală sub forma unei jucării, a fost depistat un obiect exploziv, care, datorită intervenției și preluării de către echipele de genști, nu a cauzat prejudicii pasagerilor sau infrastructurii aeroportuare²⁵.

Acest caz a determinat înăsprirea măsurilor de control și de verificare a coletelor expediate din și către Republica Moldova prin intermediul zborurilor cargo, în vederea prevenirii unor incidente similare.

În acest sens, este necesar ca Guvernul Republicii Moldova să adopte un document de politică publică clară, sustenabilă și finanțată corespunzător, care să reglementeze controlul SALW.

În caz contrar, situația existentă poate evolua negativ și poate conduce la:

- producerea de accidente grave și pericole pentru populația civilă – munițiile învechite, păstrate în condiții nesigure, pot exploda accidental, punând în pericol viața civililor din proximitate și generând pagube majore;
- sustragerea de arme și muniții – depozitele neprotejate corespunzător, indiferența posesorilor de arme de foc de uz civil, precum și lipsa supravegherii continue și a controlului riguros asupra inventarului pot conduce la sustrageri de armament sau muniții, de arme de foc de la domiciliul posesorilor acestor arme de foc, alimentând astfel piața neagră sau grupările criminale;

²⁵ <https://agora.md/2025/01/07/jucarie-cu-explozibil-depistata-intr-un-colet-la-aeroportul-international-chisinau>

- creșterea traficului ilicit și a infracționalității armate – în lipsa trasabilității eficiente și a controalelor riguroase asupra armelor aflate în circulație legală, Republica Moldova riscă să devină o rută de tranzit sau chiar o sursă de arme ilegale, cu efecte directe asupra securității naționale și regionale;

- scăderea credibilității internaționale a Republicii Moldova – nerespectarea angajamentelor internaționale privind controlul SALW (de exemplu, cu UE, OSCE, ONU) poate conduce la pierderea încrederii donatorilor și a partenerilor de dezvoltare, afectând sprijinul acordat Republicii Moldova în domeniul securității statului și a populației;

- întârzierea procesului de modernizare și de profesionalizare a sectorului de apărare – în lipsa unor politici coerente, resursele umane și tehnice vor continua să fie direcționate către gestionarea riscurilor vechi (depozite neconforme), în loc să fie orientate spre echipamente moderne și siguranță operațională.

Nu mai puțin importat este și schimbul de experiență internațională cu țările din regiunea Balcanilor de Vest, care, prin eforturi consolidate și direcționate strategic, continuă activitățile în vederea retragerii din circuitul ilicit a unui număr cât mai mare de arme, de componente esențiale și de muniții.

2.3. Realizări

Republica Moldova are o colaborare excelentă cu o serie de organisme internaționale, în vederea prevenirii și combaterii criminalității organizate, a traficului ilicit cu arme și muniții, precum și a consolidării capacităților instituțiilor statului de a interveni în situații de risc sporit, în ceea ce privește circulația ilicită a armelor de foc.

În acest sens, Republica Moldova colaborează activ cu următoarele organisme internaționale: Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP), Oficiul ONU pentru afaceri de dezarmare (UNODA), Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), Interpol, Europol, Biroul de control pentru Europa de Sud-Est asupra armelor de calibru mic și a armamentului ușor (SEESAC), Agenția Uniunii Europene pentru instruirea forțelor de ordine (CEPOL), Centrul European de Sud-Est pentru organele de aplicare a legii, Agenția Europeană de Frontieră și a Coastei de Gardă (FRONTEX), Platforma Europeană Multidisciplinară Împotriva Amenințărilor Criminale (EMPACT) și altele.

La etapa actuală, organele de aplicare a legii din Republica Moldova beneficiază de sprijinul partenerilor de dezvoltare, în cadrul mai multor proiecte, cum ar fi:

- 1. Proiectul „EU4Security Moldova”**, cu un buget de 5 500 000 de euro, lansat în anul 2024, implementat de CEPOL pentru o perioadă de 36 de luni, destinat să răspundă nevoilor identificate în programul sectorial al Ministerului Afacerilor Interne din Republica Moldova pentru educație, integritate și digitalizare. Proiectul prevede acordarea de fonduri pentru dotarea structurilor

poliției moldovenești cu tehnologii de ultimă generație, pentru a îmbunătăți capacitățile de combatere a criminalității cibernetice și a traficului ilicit cu arme de foc.

Una dintre componentele proiectului vizează consolidarea capacităților punctului focal național privind armele de foc, pentru care sunt alocate resurse financiare, inclusiv posibilitatea de dezvoltare a noilor funcționalități ale Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”.

2. Proiectul Foaia de parcurs regională privind combaterea traficului ilicit de arme în Balcanii de Vest și sprijinirea activităților de dezarmare și control al armelor în Europa de Sud-Est și de Est, susținut de SEESAC (prelungit până în anul 2027), cu un buget de 4 000 000 de euro.

Una dintre componentele acestui proiect se concentrează pe dezvoltarea capacităților organelor de aplicare a legii din Republica Moldova pentru combaterea traficului și a deținerii ilegale de arme de foc. Implementarea proiectului este preconizată a se încheia până la sfârșitul anului 2025.

3. Proiect de sprijin al activităților SEESAC de dezarmare și control al armelor în Europa de Sud-Est, vizând reducerea amenințării reprezentate de armele de calibru mic și armamentul ușor (SALW) și muniția aferentă acestora, cu un buget de 4 000 000 de euro.

Una dintre componentele proiectului se concentrează pe cooperarea regională și include acordarea sprijinului pentru autoritățile din Republica Moldova, în vederea participării la procesele regionale ale Comisiilor SALW și ale Rețelei experților în arme de foc din Europa de Sud-Est (SEEFEN), facilitate de SEESAC. De asemenea, proiectul prevede activități specifice de consiliere și de sprijin tehnic pentru Comisiile SALW și pentru membrii SEEFEN, iar implementarea este preconizată a se încheia până la sfârșitul anului 2027.

4. Proiectul „FOCAL SF2”, în valoare totală de 1 788 285,65 euro, din care Inspectoratul General al Poliției urmează să beneficieze de o finanțare de 166 248,04 euro, este conform cu apelul și cu obiectivele Comisiei Europene din Planul de acțiune al UE 2020-2025 privind traficul cu arme de foc. În perioada de implementare (martie 2025 - ianuarie 2028), proiectul își propune să abordeze provocările actuale cu care se confruntă punctele focale naționale privind armele de foc și conformitatea acestora cu legislația și standardele existente.

Obiectivul proiectului constă în continuarea eforturilor pentru combaterea criminalității organizate legate de armele de foc ușoare, prin stabilirea și consolidarea punctelor focale naționale privind armele de foc, inclusiv în țări terțe, prin îmbunătățirea schimbului de informații, a bazei de date privind confiscările și a cooperării internaționale.

5. Proiectul „CEASEFIRE” – „Tehnologii avansate de inteligență artificială versatilă și puncte focale naționale intersectoriale complet operaționale pentru combaterea traficului ilegal de arme de foc”, în cadrul Programului Comisiei Europene „Horizon Europe 2021-2027”, cu un buget de

4 999 808,75 euro, din care contribuția Uniunii Europene pentru Inspectoratul General al Poliției este de 35 562,50 euro.

Proiectul, a cărui finalizare este preconizată pentru septembrie 2025, dezvoltă o abordare inovatoare și multidisciplinară, de înaltă tehnologie pentru creșterea/extinderea semnificativă a capacităților operaționale ale agențiilor de aplicare a legii din Uniunea Europeană în lupta lor de a detecta, de a analiza și de a urmări ilegalitatea transfrontalieră, inclusiv desfășurarea activităților legate de traficul ilicit cu arme de foc.

6. Proiectul de cooperare regională în domeniul aplicării legii pentru Ucraina, Moldova și țările vecine I-FORCE, cu un buget de 7 500 000 de euro, a fost lansat în 2024, pentru o perioadă de 40 de luni, și prevede, inclusiv, consolidarea capacităților și a asistenței tehnice pentru Republica Moldova și Ucraina în domenii privind traficul cu arme de foc, prin asigurarea schimbului de informații, prin accesul la baza de date i-Arms etc.

7. Proiectul „Sprijin pentru agențiile de aplicare a legii din Moldova ca răspuns la provocările de securitate din regiune” (proiect structurat în trei componente – ILP, SALW și K9), se desfășoară în perioada 1 decembrie 2022 - 30 noiembrie 2025, având un buget total de 3 260 763 de euro, destinate Poliției naționale și Poliției de Frontieră, implementat de OSCE.

În cadrul proiectului a fost elaborat un raport privind necesarul de instruire și de echipamente pentru consolidarea capacităților de detectare a traficului, în special a traficului cu arme de foc, muniții și explozivi, atât pentru Inspectoratul General al Poliției, cât și pentru Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

8. Proiectul „Răspunsul consolidat al autorităților naționale din Republica Moldova pentru prevenirea și combaterea traficului ilicit de arme”, susținut de Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC), prin intermediul Programului global pentru arme de foc.

Scopul proiectului a fost crearea și consolidarea unui sistem național eficient de gestionare a armelor de foc și a munițiilor, care să permită identificarea, urmărirea și neutralizarea tuturor canalelor de trafic ilicit, reducând astfel riscul ca aceste arme să ajungă în posesia grupărilor infracționale organizate sau a organizațiilor teroriste.

9. Proiectul Parteneriatul Estic, coordonat de Europol, are ca scop combaterea criminalității organizate și implică participarea țărilor partenere: Armenia, Azerbaidjan, Republica Moldova, Georgia și Ucraina. Obiectivele principale ale proiectului includ consolidarea cooperării operative și a schimbului de informații între statele membre ale Uniunii Europene și țările din Parteneriatul Estic în domenii prioritare precum traficul cu arme, traficul cu ființe umane și criminalitatea informatică.

Este de menționat faptul că, în prezent, este în curs de implementare un nou proiect, intitulat **„Consolidarea capacităților Republicii Moldova de combatere a traficului ilicit de arme de foc în cadrul Mecanismului de**

revizuire UNTOC”, cu o durată de 12 luni, având drept scop sporirea capacităților autorităților de aplicare a legii din Republica Moldova pentru contracararea traficului cu arme cu foc și modificarea cadrului legal actual pentru a corespunde cerințelor Protocolului ONU privind armele de foc.

Totodată, ca urmare a sprijinului bugetar de care au beneficiat organele de drept, au fost realizate următoarele acțiuni concrete: crearea unui nou depozit specializat pentru păstrarea armelor al Inspectoratului General al Poliției, situat în mun. Chișinău, dotarea Centrului tehnico-criminalistic și expertize judiciare în subordinea IGP cu echipament pentru marcarea de trasabilitate a armelor, desfășurarea multiplelor instruiți, precum și a schimbului de bune practici cu țările din Uniunea Europeană în domeniul monitorizării și controlului circuitului legal al armelor și al munițiilor.

Astfel, începând cu anul 2022, în contextul războiului din Ucraina, cooperarea Republicii Moldova cu organizațiile internaționale din domeniu s-a concentrat cu prioritate pe prevenirea traficului ilicit cu arme și pe creșterea capacității de trasabilitate, de securizare a stocurilor și de coordonare interinstituțională, în vederea asigurării unui control strict în ceea ce privește circulația armelor și a munițiilor.

Analiza SWOT privind circulația armelor de uz civil în Republica Moldova

Puncte forte	Puncte slabe
– Instituirea Comisiei naționale pentru monitorizarea circulației armelor de calibru mic și a armamentului ușor cu competențe în monitorizarea și coordonarea activităților din cadrul Programului SALW. – Capacități existente ale instituțiilor naționale în domeniul de referință. – Cooperare activă cu OSCE, SEESAC, CEPOL, Europol, Interpol, FRONTEX și alte structuri regionale. – Mecanisme de autorizare, înregistrare și trasabilitate funcționale	– Capacități limitate de control și de supraveghere în zonele rurale și de frontieră. – Lipsa unui sistem complet digitalizat și interoperabil de urmărire a armelor. – Resurse umane și logistice insuficiente. – Capacități limitate ale laboratorului balistic în ceea ce privește cercetarea armelor de foc ilegale și de efectuare a tragerilor experimentale a armelor din circuitul civil, dar și de aplicare a marcajului de trasabilitate. – Birocratizare excesivă a proceselor
Oportunități	Amenințări
– Îmbunătățirea cooperării interinstituționale și a sistemelor informaționale. – Posibilitatea modernizării cadrului normativ din domeniul circulației armelor, pe baza bunelor practici regionale. – Posibilități de formare continuă a angajaților din structurile subordonate MAI, MA, Serviciului Vamal, cu sprijinul OSCE, SEESAC, CEPOL, FRONTEX. – Acces la fonduri europene și sprijin tehnic prin proiecte susținute de UNDP, OSCE,	– Risc crescut de trafic ilegal de arme dinspre zona de conflict din Ucraina. – Lipsa unui control asupra regiunii transnistrene. – Dificultăți în accesarea surselor externe de finanțare

SEESAC, CEPOL, FRONTEX și alte organizații	
--	--

În concluzie, Republica Moldova dispune de un cadru legal coerent privind circulația armelor de uz civil. Cu toate acestea, este necesară consolidarea capacităților de aplicare, mai ales în contextul amenințărilor regionale.

Războiul din Ucraina amplifică riscul traficului ilicit cu arme, fapt ce impune adoptarea unor măsuri consolidate și eficiente, în special în direcțiile:

- întăririi controlul frontierei de stat a Republicii Moldova;
- digitalizării complete a registrelor;
- fortificării capacităților de urmărire și de examinare a armelor ilegale;
- extinderii cooperării regionale și internaționale.

III. OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE

Republica Moldova se află, de mai bine de trei ani, în proximitatea unui război de agresiune a Federației Ruse asupra Ucrainei. Frontiera comună, cu o lungime de aproximativ 800 km (excluzând segmentul aferent regiunii transnistrene), trebuie consolidat, în vederea minimalizării riscurilor de pătrundere pe teritoriul național a armelor, a componentelor esențiale și a munițiilor provenite din zonele de conflict armat din țara vecină.

În acest context, Republica Moldova, cu sprijinul partenerilor de dezvoltare, urmărește să-și consolideze eforturile în vederea prevenirii și combaterii traficului ilicit cu arme de foc, componente esențiale și muniții.

Astfel, **Obiectivul general al Programului SALW** este conform cu Obiectivul general nr. 9 al Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, și anume „Sporirea siguranței publice prin instituirea unui sistem eficient și riguros de control al armelor de calibru mic și armamentului ușor”.

În vederea realizării acestui obiectiv general, Programul SALW stabilește cinci obiective specifice, care vor contribui la implementarea cu succes a activităților planificate în domeniul de referință.

Obiectivul specific nr. 1. Până în 2030, revizuirea și armonizarea a 100% a cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene în domeniul circulației armelor, munițiilor și substanțelor explozive, în vederea asigurării unui control eficient, transparent și sensibil la dimensiunile de gen și vârstă.

Se vor actualiza și armoniza cu prevederile legislației Uniunii Europene actele normative naționale care reglementează autorizarea, raportarea și trasabilitatea armamentului, a munițiilor și a explozivilor, incluzând criterii sensibile la gen și vârstă.

Totodată, se vor asigura mecanisme de transparență și responsabilitate pentru toate etapele de circulație a SALW, a munițiilor, precum și a substanțelor explozive.

Obiectivul specific nr. 2. Dezvoltarea capacităților instituțiilor relevante în domeniul controlului circulației armamentului și substanțelor explozive, prin instruirea, până la sfârșitul anului 2030, a minimum 100 de angajați, dotarea cu echipamente moderne pentru controlul, urmărirea și trasabilitatea armelor, munițiilor și explozivilor.

Obiectivul urmărește dezvoltarea resurselor umane și tehnologice necesare pentru autoritățile implicate (Poliția, Armata Națională, Serviciul Vamal etc.). Se vor organiza programe de formare profesională, inclusiv instruire interdisciplinară. Totodată, sunt planificate investiții în echipamente moderne, baze de date partajate și infrastructură IT securizată. Colaborarea interinstituțională este consolidată prin protocoale și proceduri standardizate.

Obiectivul specific nr. 3. Promovarea predării voluntare a armelor deținute ilegal prin desfășurarea a cel puțin două campanii naționale de informare și sensibilizare, bazate pe principiul „Politica orientată pe problemă” (*Problem Oriented Policy*) și realizate cu implicarea activă a societății civile, până în anul 2030.

Acțiunile vizează informarea publicului cu privire la riscurile asociate deținerii ilegale de arme. Se vor identifica și analiza zonele și grupurile cele mai expuse acestui fenomen, în vederea elaborării unor mesaje adaptate specificului comunităților vizate. Activitățile de informare se vor desfășura prin intermediul mediei tradiționale, al rețelelor de socializare și prin acțiuni în comunitate. Se oferă garanții legale și anonimat persoanelor care predau în mod voluntar arme și muniții.

Obiectivul specific nr. 4. Până în anul 2030, modernizarea a cel puțin 10 spații de depozitare pentru arme și muniții și dotarea cu sisteme de securitate conform standardelor internaționale, pentru a reduce riscul de sustragere a acestora sau explozii accidentale.

Obiectivul urmărește modernizarea infrastructurii naționale de stocare a armelor și a munițiilor, prin asigurarea unor condiții sigure și conforme cu standardele internaționale. Măsurile includ investiții în spații securizate, echipamente de monitorizare și reguli stricte de gestionare. Prin aceasta se reduce riscul de sustragere sau de explozie accidentală, asigurându-se astfel o mai bună protecție a personalului și a populației.

Obiectivul specific nr. 5. Consolidarea cooperării între autoritățile naționale și cele internaționale până în anul 2030, în vederea combaterii traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive.

Parteneriatele cu organizații internaționale (Interpol, Europol, ONU etc.) și cu țările vecine vor fi extinse și formalizate. Se vor desfășura operațiuni comune, schimb de informații și de bune practici. Se vor semna memoranduri de înțelegere și acorduri de cooperare pentru investigații transfrontaliere.

De asemenea, va fi promovată participarea activă a Republicii Moldova în cadrul inițiativelor regionale și globale. Obiectivul contribuie la creșterea securității naționale și internaționale.

IV. INDICATORI DE MONITORIZARE

Obiectivul specific	Indicatorii de rezultat al politicii publice	Valoarea de referință anul 2024	Valoarea de referință intermediară (2028)	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030	Furnizorul de date
Obiectivul specific nr. 1. Până în 2030, revizuirea și armonizarea a 100% a cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene în domeniul circulației armelor, munițiilor și substanțelor explozive, în vederea asigurării unui control eficient, transparent și sensibil la dimensiunile de gen și vârstă	Procentul actelor normative din domeniu armonizate	0	50%	100%	MAI MJ MDED MAE MF (SV) MA MEC SIS ASP SPCSB INST
Obiectivul specific nr. 2 Dezvoltarea capacităților instituțiilor relevante în domeniul controlului circulației armamentului și substanțelor explozive, prin instruirea, până la sfârșitul anului 2030, a minimum 100 de angajați, dotarea cu echipamente moderne pentru controlul, urmărirea și trasabilitatea armelor, munițiilor și explozivilor	Gradul de dezvoltare a Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”	0	1	3	MAI
	Numărul infracțiunilor comise cu aplicarea și/sau folosirea armei	74	70	66	MAI MF (SV) MA
	Numărul incidentelor comise cu aplicarea și/sau folosirea armei	159	153	146	MAI
Obiectivul specific nr. 3 Promovarea predării voluntare a armelor deținute ilegal prin desfășurarea a cel puțin două campanii naționale de informare și sensibilizare, bazate pe principiul „Politica orientată pe problemă” (<i>Problem Oriented Policy</i>) și realizate cu implicarea activă a societății civile, până în anul 2030	Numărul campaniilor de sensibilizare organizate	1	1	2	MAI MA MF (SV) ASP
	Numărul armelor predate benevol	132	180	215	MAI
	Numărul armelor deținute ilegal, ridicate	354	365	375	MAI
Obiectivul specific nr. 4 Până în 2030, modernizarea a cel puțin 10 spații de depozitare pentru arme și muniții și dotarea cu sisteme de securitate conform standardelor internaționale, pentru a reduce riscul	Numărul locațiilor pentru păstrarea armelor modernizate	0	4	11	MAI MA

de sustragere a acestora sau explozii accidentale	Numărul exercițiilor de distrugere a armelor organizate până în 2030	0	1	2	MAI MA
	Numărul armelor distruse la fiecare exercițiu de distrugere	0	2357	2392	MAI MA
Obiectivul specific nr. 5 Consolidarea cooperării între autoritățile naționale și cele internaționale până în 2030 în vederea combaterii traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive	Rata de răspuns la solicitările de informații privind armele de foc	40%	50%	60%	MAI MAE
	Numărul operațiunilor comune cu agențiile internaționale de aplicare a legii/statele membre ale UE pentru combaterea traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive	1	5	10	MAI MJ MAE MF (SV)

V. IMPACTUL

Elaborarea și implementarea Programului SALW urmărește, în primul rând, să producă un impact puternic asupra populației, prin crearea cadrului normativ legal ce ar asigura securitatea cetățenilor, indiferent de locul în care se află pe teritoriul țării, față de eventualele amenințări și pericole referitoare la circulația armelor, a munițiilor și a explozivilor.

Astfel, efectele implementării Programului SALW se vor manifesta pe plan social, economic, de gen, de securitate, precum și la nivel instituțional.

Impactul social

Se va manifesta prin reducerea violenței în comunități, ca urmare a activităților de combatere a deținerii și a utilizării ilicite a armelor, a munițiilor și a substanțelor explozive, fapt ce va contribui la reducerea ratei incidentelor violente (inclusiv infracțiuni, conflicte interpersonale, violență domestică etc.).

Creșterea nivelului de siguranță a oamenilor – populația va resimți o mai mare siguranță în spațiul public și privat, ceea ce va contribui la coeziunea socială și creșterea încrederii în autoritățile statului.

Prin intermediul programelor educaționale și al măsurilor preventive prevăzute în Programul SALW, se va contribui la prevenirea violenței în rândul tinerilor, fiind astfel diminuate riscurile asociate atragerii acestora în activități criminale sau extremiste.

Impactul economic

Implementarea Programului SALW va contribui la reducerea costurilor asociate criminalității și actelor de violență comise cu arme de foc. Astfel, statul va cheltui mai puține resurse pentru intervențiile medicale, activitățile speciale de investigație, acțiunile de urmărire penală, procesele de judecată, întreținerea persoanelor condamnate în instituțiile penitenciare etc.

Odată cu consolidarea percepției Republicii Moldova ca stat de drept stabil și sigur pentru populație, va crește și atractivitatea țării pentru investițiile străine și pentru dezvoltarea turismului.

Reducerea pericolului circuitului ilicit al armelor de foc, al munițiilor și al substanțelor explozive va contribui direct la dezvoltarea economică locală a zonelor urbane și rurale, acestea urmând să beneficieze de diverse investiții în dezvoltarea economiei regionale, a agriculturii, a turismului rural etc.

Impactul de gen

Posesia ilegală a armelor de foc de către agresori este o problemă gravă, care poate crește riscul unor consecințe fatale. Potrivit celor mai recente date analizate de Comisia de analiză a cazurilor de femicid și a violenței în familie, soldate cu decesul victimei sau cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, instituită în baza Ordinului interinstituțional nr. 355/140/550/960/187/73/12 al MAI/MMPS/MS/MEC/MJ/PG/ANPCV din 20 iunie 2025 „Cu privire la instituirea mecanismului interinstituțional de analiză a cazurilor de femicid și a violenței în familie, soldate cu decesul victimei sau cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății”, s-a constatat că trei agresori familiali dețineau ilegal arme de foc²⁶.

Totodată, Comisia menționată a relevat că, în cazurile de femicid, niciun agresor nu deținea armă de foc.

Studiile arată că accesul la arme de foc poate amplifica gravitatea și letalitatea actelor de violență împotriva femeilor. În acest context, este esențială abordarea problemei privind posesia ilegală de arme (pentru a preveni actele de violență și a proteja victimele), dezvoltarea și desfășurarea programelor de conștientizare și educație (pentru a informa publicul despre riscurile asociate deținerii și utilizării armelor de foc în contextul violenței domestice).

În plus, normele și rolurile de gen, în special anumite concepții despre masculinitate, pot alimenta cererea și utilizarea abuzivă a armelor de calibru mic. Luarea în considerare a acestui aspect și integrarea perspectivei de gen în măsurile de control al armelor de calibru mic pot îmbunătăți semnificativ prevenirea violenței armate.

²⁶ <https://mai.gov.md/sites/default/files/Comisia%20cazuri%20de%20violenta/raport%20letalitate%202023.pdf>

Totodată, Programul SALW poate promova participarea echitabilă a femeilor în procesele decizionale referitoare la controlul armelor, în special prin obiectivul privind politicile sensibile la gen. Astfel, Programul SALW susține includerea femeilor în elaborarea politicilor publice ce reglementează circulația armelor, a munițiilor și a explozivilor.

Analiza datelor dezagregate pe sexe și categorii de vârstă va permite dezvoltarea unor intervenții mai bine structurate și adaptate nevoilor bărbaților și femeilor în ceea ce privește siguranța și securitatea, asigurându-se astfel accesul egal la servicii și la informații.

Impactul asupra securității și ordinii publice

Îmbunătățirea capacităților statului de a controla circulația armelor, prin armonizarea legislației naționale cu actele normative ale Uniunii Europene și prin aplicarea eficientă a acestora, va conduce la reducerea considerabilă a lacunelor legislative care pot permite traficul și folosirea abuzivă a armelor.

Eforturile statului menite să contribuie la scăderea nivelului de violență în societate și la creșterea securității populației vor asigura un grad constant și înalt de încredere a cetățenilor în forțele de ordine și în alte instituții de aplicare a legii.

Cu toate că Republica Moldova nu prezintă riscuri de comitere a acțiunilor teroriste, monitorizarea și controlul permanent al circuitului armelor va contribui la reducerea riscurilor asociate actelor de terorism și criminalității organizate, prin limitarea capacității rețelelor ilegale de a opera eficient.

Impactul instituțional

Implementarea cu succes a Programului SALW va contribui la consolidarea cooperării interinstituționale în domeniul controlului armelor, prin asigurarea unei coordonări mai eficiente între ministere, organele de poliție, armată, autoritățile vamale etc.

Dezvoltarea unor sisteme eficiente de colectare și de analiză a datelor va contribui nemijlocit la creșterea eficienței instituțiilor în ceea ce privește prevenirea și combaterea infracționalității legate de arme, determinând totodată sporirea capacității administrative și analitice a acestora.

În vederea respectării angajamentelor internaționale, prin aderarea Republicii Moldova la tratatele și reglementările Uniunii Europene, se consolidează credibilitatea și angajamentul statului în promovarea păcii și securității în zona europeană și la nivel internațional.

Impactul psihologic și cultural

Campaniile de informare, de educare, de prevenire și de sensibilizare, orientate spre reducerea gradului de acceptare socială a armelor în viața persoanelor civile, ca simbol al puterii sau al protecției, vor contribui la schimbarea percepției populației față de arme.

De asemenea, mesajele din cadrul campaniilor menționate vor promova cultura păcii și a nonviolentei, în special în rândul tinerilor și în comunitățile vulnerabile, în vederea asigurării unei educații bazate pe valori precum respectul,

toleranța și nonviolența, având un impact pe termen lung în modelarea comportamentului nonviolent.

În calitate de indicatori de impact al documentului de politici publice se stabilesc:

Nr. crt.	Indicatorii de impact	Valoarea de referință anul 2023	Ținta intermediară pentru anul 2028	Ținta finală pentru anul 2030	Sursa
1.	Numărul victimelor omorului intenționat raportat la 100 000 de locuitori	5,13	4,9	4,7	MAI
2.	Percepția populației privind nivelul de siguranță în localitate	38%	45%	50%	Barometrul opiniei publice
3.	Numărul armelor deținute ilegal ridicate	343	365	375	MAI
4.	Numărul victimelor infracțiunilor cu arme (femei/bărbați)	12/34	9/31	7/29	MAI
5.	Ponderea infracțiunilor cu arme raportată la numărul total de infracțiuni	0,27%	0,23%	0,2%	MAI
6.	Ponderea incidentelor înregistrate cu arme raportată la numărul total al contravențiilor	0,022%	0,02%	0,016%	MAI
7.	Numărul armelor predate benevol	57	180	215	MAI
8.	Numărul armelor și componentelor esențiale distruse	1 313	2 357	2 392	MAI

VI. COSTURI

Costul estimativ pentru realizarea Programului SALW va fi acoperit din contul și în limitele alocațiilor aprobate în bugetele autorităților implicate, precum și prin intermediul asistenței financiare și tehnice acordate de organizațiile internaționale și de partenerii de dezvoltare ai Ministerului Afacerilor Interne, ai Ministerului Apărării, ai Serviciului Vamal din cadrul Ministerului Finanțelor, ai Serviciului de Informații și Securitate, precum și din alte surse care nu sunt interzise de lege.

În acest context, se menționează că finanțarea activităților prevăzute în Programul SALW și în Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia este esențială, întrucât, în lipsa unei finanțări corespunzătoare a activităților planificate,

autoritățile naționale de aplicare a legii vor avea o capacitate redusă de monitorizare și de reacție în cazurile de incidente ce implică SALW, iar obiectivele stabilite în documentul de politici publice nu vor putea fi realizate integral.

În consecință, ineficiența Programului SALW poate conduce la diminuarea încrederii populației în capacitățile funcționale ale autorităților statului de a asigura securitatea publică, afectând astfel imaginea instituțională a acestora în ansamblu.

În urma estimării costurilor necesare pentru implementarea Programului SALW, cheltuielile previzionate pentru realizarea acțiunilor planificate constituie aproximativ 254 963 000 de lei, dintre care 31 005 000 de lei sunt cheltuieli din bugetul de stat, 110 108 000 de lei sunt asigurate prin suportul partenerilor externi, iar 113 850 000 de lei reprezintă costuri neacoperite.

Totodată, instituțiile implicate în realizarea activităților planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova, care sunt implicați plenar în acordarea sprijinului necesar pentru consolidarea eforturilor statului privind controlul SALW, în special UNDP, UNODA, OSCE, CEPOL, SEESAC, FRONTEX, AMAT, Golden West și alți parteneri, în vederea identificării și oferirii surselor de asistență financiară externă, care să acopere desfășurarea acțiunilor planificate pentru care, în prezent, nu există acoperire bugetară.

Cheltuielile estimative aferente implementării acțiunilor prevăzute în cadrul Planului de acțiuni pentru implementarea Programului SALW sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Distribuirea costurilor estimate pentru implementarea Programului SALW pe obiective și pe ani de implementare

Obiective specifice	Codul subprogramului bugetar	Costuri pe ani (mii lei)					Costuri totale (mii lei)
		2026	2027	2028	2029	2030	
Obiectivul specific nr. 1. Până în 2030, revizuirea și armonizarea a 100% a cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene în domeniul circulației armelor, munițiilor și substanțelor explozive, în vederea asigurării unui		10812.74	10397.29	10250.00	110.00	40530.00	72100.03

control eficient, transparent și sensibil la dimensiunile de gen și vârstă							
Costuri acoperite din bugetul de stat	31.01 31.07 35.01 35.02 40.01 40.14	3702.74	3217.29	3090.00	70.00	70.00	10150.03
Costuri acoperite din asistența externă	AMAT OSCE Halo Trust Golden West SEESAC	7110.00	7180.00	7160.00	40.00	10.00	21500.00
Costuri neacoperite		-	-	-	-	40450.00	40450.00
Obiectivul specific nr. 2. Dezvoltarea capacităților instituțiilor relevante în domeniul controlului circulației armamentului și substanțelor explozive, prin instruirea, până la sfârșitul anului 2030, a minimum 100 de angajați, dotarea cu echipamente moderne pentru controlul, urmărirea și trasabilitatea armelor, munițiilor și explozivilor		6384.00	10434.00	3820.00	1770.00	1570.00	23978.00
Costuri acoperite din bugetul de stat	31.01 31.04 35.02 35.05 35.07 36.01 48.01 48.02	710.00	560.00	160.00	1610.00	1110.00	4150.00
Costuri acoperite din asistența externă	SEESAC CEPOL AMAT OSCE Halo Trust Golden West Austria România	5674.00	8674.00	3660.00	160.00	160.00	18328.00

	Germania SUA						
Costuri neacoperite		-	1200.00	-	-	300.00	1500.00
Obiectivul specific nr. 3 Promovarea predării voluntare a armelor deținute ilegal prin desfășurarea a cel puțin două campanii naționale de informare și sensibilizare, bazate pe principiul „Politica orientată pe problemă” (<i>Problem Oriented Policy</i>) și realizate cu implicarea activă a societății civile, până în anul 2030		50.00	690.00	50.00	690.00	50.00	1530.00
Costuri acoperite din bugetul de stat	35.02 88.04 88.06 88.08 88.09 88.10	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	250.00
Costuri acoperite din asistența externă	UNDP SEESAC		640.00		640.00	-	1280.00
Costuri neacoperite		-	-	-	-	-	-
Obiectivul specific nr. 4 Până în 2030, modernizarea a cel puțin 10 spații de depozitare pentru arme și muniții și dotarea cu sisteme de securitate conform standardelor internaționale, pentru a reduce riscul de sustragere a acestora sau explozii accidentale		27770.00	32990.00	11840.00	12040.00	71740.00	156380.00

Costuri acoperite din bugetul de stat	31.01 31.02 31.04 31.07 35.02 37.02 50.06 50.11	3670.00	4690.00	3740.00	2640.00	740.00	15480.00
Costuri acoperite din asistența externă	UNDP SEESAC Halo Trust Golden West OSCE	24100.00	26400.00	8100.00	9400.00	1000.00	69000.00
Costuri neacoperite		-	1900.00	-	-	70000.00	71900.00
Obiectivul specific nr. 5 Consolidarea cooperării între autoritățile naționale și cele internaționale până în 2030 în vederea combaterii traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive		330.00	325.00	110.00	125.00	85.00	975.00
Costuri acoperite din bugetul de stat	06.01 06.04 15.01 15.04 31.01 35.01 35.02 36.01 36.02	330.00	325.00	110.00	125.00	85.00	975.00
Costuri acoperite din asistența externă	Europol EMPACT Suport Team	-	-	-	-	-	-
Costuri neacoperite		-	-	-	-	-	-

VII. RISCURI DE IMPLEMENTARE

Fiind un document național de politici publice, implementarea Programului SALW poate fi afectată de diverse riscuri, care pot influența mai mult sau mai puțin realizarea acțiunilor planificate. Riscurile identificate și măsurile de atenuare a acestora sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Riscuri	Nivel al riscului	Măsuri de atenuare
Lipsa unui cadru legal armonizat în domeniul circulației SALW. Legislația națională privind circulația SALW nu este pe deplin aliniată la standardele internaționale (de exemplu, cele ale ONU, OSCE, UE)	Mediu	Revizuirea și actualizarea cadrului legal național, cu implicarea experților internaționali, pentru asigurarea compatibilității legislației naționale din domeniu cu prevederile directivelor și ale regulamentelor europene
Finanțare insuficientă sau incertă. Implementarea Programului SALW presupune alocarea unor resurse financiare. În prezent, bugetul alocat este insuficient sau depinde de finanțări externe, care pot întârzia sau pot lipsi	Înalt	Integrarea costurilor-cheie în bugetele instituțiilor relevante și diversificarea surselor de finanțare (inclusiv atragerea de fonduri externe prin parteneriate)
Rezistență din partea unor actori instituționali sau privați. Unele instituții sau agenți economici pot fi reticenți față de aplicarea unor măsuri restrictive privind controlul SALW	Mediu	Desfășurarea unor campanii de informare și comunicare, însoțite de consultări transparente pentru explicarea beneficiilor Programului SALW și obținerea sprijinului actorilor relevanți
Capacități instituționale și resurse umane limitate. Instituțiile implicate nu dispun de personal suficient sau specializat pentru implementarea măsurilor prevăzute	Înalt	Organizarea de programe de instruire și consolidare a capacităților pentru angajații-cheie din instituțiile implicate

VIII. AUTORITĂȚI/INSTITUȚII RESPONSABILE

Reușita activităților planificate pentru implementarea Programului SALW depinde de implicarea și abordarea multidisciplinară a instituțiilor care au competențe în domeniul controlului SALW.

Având în vedere că Programul SALW are caracter național, un rol primordial în procesul de coordonare a acțiunilor preconizate în acest document de politici publice revine Comisiei naționale pentru monitorizarea circulației armelor de calibru mic și a armamentului ușor (în continuare – *Comisie*), care are atribuția de a asigura coordonarea politicii naționale în domeniul controlului asupra circulației SALW.

Astfel, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 210/2018 cu privire la crearea Comisiei naționale pentru monitorizarea circulației armelor de calibru mic și a armamentului ușor, Comisia este condusă de un secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne, având în calitate de vicepreședinți câte un secretar de stat al Ministerului Afacerilor Externe și al Ministerului Apărării.

În același context, secretarul Comisiei este un reprezentat al Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției, ceilalți membri fiind câte un secretar de stat al Ministerului Justiției, al Ministerului

Finanțelor și al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, precum și șeful Inspectoratului General al Poliției, directorul adjunct al Serviciului de Informații și Securitate și directorul adjunct al Serviciului Vamal.

Totodată, un rol important în acest proces îi revine Comisiei naționale de control al comerțului cu mărfuri strategice, în vederea asigurării controlului asupra comerțului cu mărfuri strategice pe teritoriul Republicii Moldova.

Corespunzător, această comisie este condusă de către ministrul dezvoltării economice și digitalizării, iar funcția de vicepreședinte este deținută de către șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandant al Armatei Naționale. Secretariatul Comisiei este asigurat de către șeful Secției autorizare și certificare din cadrul Agenției Servicii Publice. Membrii acestei comisii sunt: secretarul de stat/secretarul general al Ministerului Afacerilor Interne, secretarul de stat al Ministerului Afacerilor Externe, șeful Direcției generale din cadrul Serviciului de Informații și Securitate, șeful adjunct al Departamentului venituri și control vamal din cadrul Serviciului Vamal și directorul adjunct al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

Astfel, reieșind din competențele deținute, autoritățile responsabile de implementarea Programului SALW au fost identificate după cum urmează:

- Ministerul Afacerilor Interne;
- Ministerul Justiției;
- Ministerul Apărării;
- Ministerul Afacerilor Externe;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
- Ministerul Educației și Cercetării;
- Serviciul de Informații și Securitate;
- Serviciul Vamal;
- Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;
- Agenția Servicii Publice;
- Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică.

În procesul de implementare a Programului SALW, autoritățile responsabile vor coopera cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu organizațiile neguvernamentale, precum și cu partenerii de dezvoltare.

IX. PROCEDURI DE MONITORIZARE, DE EVALUARE ȘI DE RAPORTARE

Implementarea Programului SALW se va realiza în conformitate cu Planul de acțiuni pentru implementarea Programului SALW, în două etape:

- etapa I: anii 2026-2027;
- etapa a II-a: anii 2028-2030.

Procesul de monitorizare și de raportare se va realiza de către Ministerul Afacerilor Interne pe parcursul perioadei de implementare a Programului SALW, în vederea stabilirii gradului de realizare a acțiunilor, a nivelului de conformitate a acțiunilor întreprinse cu cele planificate, a identificării cauzelor nerealizării în termen a acțiunilor planificate și a modificărilor necesare pentru îmbunătățirea procesului de implementare.

Astfel, ministerele și autoritățile administrative centrale și instituțiile publice, în limitele competențelor atribuite, vor asigura realizarea Programului SALW și vor transmite anual, până la data de 10 februarie, Ministerului Afacerilor Interne rapoarte privind acțiunile realizate.

Rezultatele implementării vor fi incluse în raportul de progres privind implementarea Programului SALW, elaborat anual de către Ministerul Afacerilor Interne și transmis până la data de 25 februarie, prin intermediul sistemului informatic de monitorizare, în baza informațiilor prezentate de către autoritățile/instituțiile responsabile de implementare.

În cazul acțiunilor care implică mai mulți responsabili de implementare, rolul de coordonator/executor primar al implementării îi revine primei autorități/instituții indicate. Executorul primar va generaliza informațiile executorilor secundari și le va prezenta în termenele stabilite Direcției politicii în domeniul ordinii și securității publice, combaterii criminalității din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Rapoartele de progres trebuie să conțină inclusiv date cantitative privind progresul realizării obiectivelor specifice, indicatorii de rezultat și indicatorii de impact.

Procesul de evaluare a implementării Programului SALW se va realiza în două etape, în anul 2028 și în anul 2031.

Astfel, Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Cancelariei de Stat raportul de evaluare intermediară (până la data de 15 aprilie 2028) și raportul de evaluare finală (până la data de 15 aprilie 2031), în conformitate cu cadrul metodologic aprobat de Cancelaria de Stat, respectiv Ghidul metodologic pentru evaluarea intermediară și *ex post* a politicilor publice, respectând criteriile de relevanță, efectivitate, eficiență, durabilitate, impact și coerență.

X. PLANUL DE ACȚIUNI PENTRU IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI SALW

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/subprogram bugetar; sursa de finanțare externă	Costuri acoperite din bugetul de stat și din asistența externă (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget de stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Obiectivul general: Sporirea siguranței publice prin instituirea unui sistem eficient și riguros de control al armelor de calibru mic și al armamentului ușor														
Obiectivul specific nr. 1. Până în 2030, revizuirea și armonizarea a 100% a cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene în domeniul circulației armelor, munițiilor și substanțelor explozive, în vederea asigurării unui control eficient, transparent, și sensibil la dimensiunile de gen și vârstă														
1.	Adoptarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 130/2012 (dispoziții referitoare la Pașaportul european pentru arme de foc etc.)	Lege adoptată	117.29	117.29			35 35.01	117.29					Trim. I 2026	MAI (DPDOSPCC, IGP) MA MF MAE MDED ASP SIS
2.	Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului pentru modificarea anexei nr. 45 la Regulamentul cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 293/2014	Hotărâre a Guvernului aprobată	189.08	189.08			35 35.01	189.08					Trim. IV 2026	MAI (DPDOSPCC, IGP) MA MF SIS
3.	Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului pentru alinierea la Directiva de punere în aplicare (UE)	Hotărâre a Guvernului aprobată	189.08	189.08			35 35.01	189.08					Trim. IV 2026	MAI (DPDOSPCC, IGP) MA MDED MF

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	2019/69 a Comisiei din 16 ianuarie 2019 de stabilire a specificațiilor tehnice pentru armele de alarmă și de semnalizare în temeiul Directivei 91/477/CEE a Consiliului privind controlul achiziționării și deținerii de arme													ASP MEC
4.	Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1324/2016 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind cerințele esențiale de securitate ale explozibililor de uz civil, punerea la dispoziție pe piață și controlul explozibililor de uz civil	Hotărâre a Guvernului aprobată	117.29	117.29			35 35.01	117.29					Trim. I 2026	MAI (DPDOSPPC, IGP) MDED ASP INST
5.	Aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil	Lege adoptată	117.29	117.29			35 35.01		117.29				Trim. II 2027	MAI (DPDOSPPC, IGP) MIDR MDED ASP
6.	Analiza cadrului legal existent (Codul penal, Codul contravențional) în vederea stabilirii și corelării	Analiză efectuată Raport elaborat	20.00	20.00			40 40.01 40.14			20.00			Trim. IV 2028	MAI MJ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	sancțiunilor cu noile modificări la legislația din domeniul controlului circulației armelor și explozivilor de uz civil													
7.	Analiza cadrului normativ în domeniul gestionării SALW și a muniției convenționale (CA), în conformitate cu standardele și orientările internaționale, în vederea actualizării reglementărilor militare referitoare la gestionarea SALW, în conformitate cu standardele și orientările internaționale	Analiză efectuată Raport elaborat	800.00	50.00	300.00		31 31.01 31.07 AMAT OSCE Halo Trust Golden West	Buget de stat 20.00 Asistență externă 50.00	Buget de stat 30.00 Asistență externă 120.00	Asistență externă 100.00	Asistență externă 30.00	450.00	Trim. IV 2030	MA Marele Stat Major (MStM)
8.	Creșterea capacităților organelor de aplicare a legii pentru prevenirea și combaterea utilizării armelor de foc în cazurile de violență domestică și de violență bazată pe gen	Instruiri desfășurate Numărul angajaților instruiți	150.00		150.00		SEESAC	Asistență externă 50.00	Asistență externă 50.00	Asistență externă 50.00			Trim. IV 2028	MAI (IGP)
9.	Crearea unui sistem informațional în sprijinul gestionării SALW și a munițiilor	Software unic armonizat pentru bunurile și proviziile logistice	70000.00	10000.00	20000.00		31 31.01 AMAT OSCE Halo Trust Golden West	Buget de stat 3000.00 Asistență externă 7000.00	Buget de stat 3000.00 Asistență externă 7000.00	Buget de stat 3000.00 Asistență externă 7000.00		40000.00	Trim. IV 2030	MA MStM

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
10.	Asigurarea colectării și analizei datelor privind infracțiunile legate de armele de foc, cu dezagregare pe sexe și vârste	Analize anuale efectuate	100.00	100.00			35 35.02	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	Trim. IV 2030	MAI (IGP, STI)
11.	Organizarea reuniunilor anuale a Comisiei, precum și la solicitare	Numărul reuniunilor organizate	50.00	50.00			35 35.01	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	Anual	MAI MAE MA MJ MF MDED SIS SV
12.	Asigurarea participării semnificative a femeilor în aspectele ce țin de controlul armelor de calibru mic	Numărul femeilor care activează pe domeniul controlului SALW Numărul femeilor participante la instruire în domeniul SALW	250.00		250.00		SEESAC	Asistență externă 50.00	Asistență externă 50.00	Asistență externă 50.00	Asistență externă 50.00	Asistență externă 50.00	Trim. IV 2030	MAI MA MDED MF SV ASP SIS
Obiectivul specific nr. 2. Dezvoltarea capacităților instituțiilor relevante în domeniul controlului circulației armamentului și substanțelor explozive, prin instruirea, până la sfârșitul anului 2030, a minimum 100 de angajați, dotarea cu echipamente moderne pentru controlul, urmărirea și trasabilitatea armelor, munițiilor și explozivilor														
13.	Crearea unei interconexiuni a Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor” cu Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor, cu Sistemul informațional „ASYCUDA	Asigurarea interconexiunii cu trei sisteme informaționale automatizate	300.00	300.00			35 35.02 35.05		300.00				Trim. IV 2027	MAI (IGP, STI) MF (SV) MJ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	World” și cu Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD)													
14.	Elaborarea fazei a II-a a Registrului de stat al armelor	Expert identificat Caiet de sarcini elaborat	500.00		500.00		SEESAC	500.00					Trim. IV 2026	MAI (IGP, STI)
15.	Formarea continuă a angajaților autorităților naționale de aplicare a legii pentru a reacționa eficient la amenințările privind armele de foc, precum și pentru identificarea componentelor camuflate	Minimum cinci cursuri organizate Minimum 30 de angajați instruiți	250.00	250.00			35 35.02 35.07 SEESAC CEPOL	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	Anual	MAI (IGP, IGPF) MF (SV) MA SIS
16.	Revizuirea și actualizarea portofoliului de posturi relevante pentru controlul SALW și al munițiilor în cadrul instituțiilor competente, pentru a asigura acoperirea completă a responsabilităților și funcțiilor-cheie în domeniu	Raport de evaluare a posturilor efectuat	50.00		50.00		AMAT OSCE Halo Trust Golden West Austria România Germania SUA		Asistență externă 50.00				Trim. IV 2027	MA MStM
17.	Revizuirea sistemului de educație și de calificare profesională pentru ofițeri, subofițeri, soldați și personal civil în vederea ocupării posturilor	Program de conducere și de formare în domeniul gestionării SALW și CA planificat și conceput	750.00	150.00	300.00	300.00	31 31.01 31.04 AMAT OSCE Halo Trust Golden West	Buget de stat 40.00 Asistență externă 60.00	Buget de stat 40.00 Asistență externă 60.00	Buget de stat 40.00 Asistență externă 60.00	Buget de stat 30.00 Asistență externă 120.00	300.00	Trim. IV 2030	MA MStM

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	în domeniul gestionării SALW și CA, în conformitate cu standardele și bunele practici internaționale						Austria Germania SUA							
18.	Evidența cazurilor investigate cu sprijinul punctului focal național privind armele de foc	Numărul cazurilor investigate	200.00	200.00			35 35.02	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	Anual	MAI (IGP, IGPF) MF (SV)
19.	Elaborarea de produse analitice de către punctul focal național privind armele de foc	Numărul rapoartelor de informații și alte materiale de sprijin elaborate pentru luarea deciziilor	250.00		250.00		SEESAC	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	Trim. IV 2030	MAI (IGP)
20.	Achiziționarea de vehicule specializate pentru transportul securizat al armelor de foc, al munițiilor și al componentelor esențiale, în conformitate cu standardele UE	Caiet de sarcini elaborat Procedură de achiziție desfășurată Minim o unitate de transport achiziționată	1200.00			1200.00			1200.00				Trim. IV 2027	MAI (IGP)
21.	Dotarea autorităților naționale de aplicare a legii pentru a răspunde eficient la amenințările privind armele de foc	85% din necesități acoperite	10000.00		10000.00		SEESAC OSCE	5000.00	5000.00				Trim. III 2027	MAI (IGP, IGPF) MF (SV)
22.	Evaluarea utilizării echipamentelor existente pentru detectarea armelor de foc și explozivilor în	Cel puțin patru posturi vamale evaluate Patru rapoarte de evaluare a	28.00	28.00			35 35.05	14.00	14.00				Trim. III 2027	MF (SV) MAI (IGPF) SIS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	posturile vamale de la frontiera între Republica Moldova și Ucraina	gradului de utilizare a echipamentelor de detectare a armelor și explozivilor												
23.	Definirea și implementarea etapizată a unui set de măsuri pentru eficientizarea utilizării echipamentelor de control vamal în posturile de frontieră prioritare, conform recomandărilor evaluării	Set de măsuri elaborat Minim patru posturi vamale care implementează setul de măsuri	50.00	50.00			35 35.02			50.00			Trim. IV 2028	MF (SV) MAI (IGPF) SIS
24.	Revizuirea structurilor organizaționale și a unităților dedicate gestionării SALW și CA	Analiză efectuată Cadrul de organizare și dezvoltare organizațională a MA și a AN corespunzător cerințelor pentru gestionarea durabilă a SALW și a CA de-a lungul întregii vieți	10000.00	3000.00	7000.00		31 31.01 AMAT OSCE Halo Trust Golden West	Buget de stat 500.00	Asistență externă 3500.00	Asistență externă 3500.00	Buget de stat 1500.00	Buget de stat 1000.00	Trim. IV 2030	MA MStM
25.	Stabilirea unei structuri de guvernanță și coordonare pentru a sprijini punerea în aplicare a Planului de acțiuni pentru implementarea Programului SALW	Structură de guvernanță și coordonare care să sprijine punerea în aplicare a Planului de acțiuni pentru implementarea Programului SALW creată	200.00	200.00			31 31.01	100.00	100.00				Trim. IV 2027	MA MStM

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
26.	Monitorizarea și culegerea informațiilor din mediul online și a platformelor de tip <i>dark net</i> în vederea identificării activităților asociate traficului ilicit cu arme de foc, muniții și exploziv	Numărul sesizărilor transmise instituțiilor competente Numărul rapoartelor analitice, elaborate	60.00	60.00			35 35.02 SEESAC	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	Anual	MAI (IGP, IGPF)
27.	Analiza fluxurilor financiare potențial asociate rețelelor implicate în comerțul ilegal de arme și sesizarea instituțiilor competente	Numărul analizelor financiare efectuate Numărul sesizărilor transmise către autoritățile competente	100.00	100.00			35 35.02 48 48.01 48.02	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	Anual	SPCSB MAI (IGP) SIS
28.	Evaluarea vulnerabilităților de securitate din regiunea transnistreană în ceea ce privește depozitarea, circulația și potențialul trafic ilicit de arme, muniții și explozivi	Numărul rapoartelor analitice elaborate	100.00	100.00			35 35.02 36 36.01	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	Anual	SIS MAI (IGP) MF (SV)
Obiectivul specific nr. 3. Promovarea predării voluntare a armelor deținute ilegal prin desfășurarea a cel puțin două campanii naționale de informare și sensibilizare, bazate pe principiul „Politica orientată pe problemă” (Problem Oriented Policy) și realizate cu implicarea activă a societății civile, până în anul 2030														
29.	Desfășurarea campaniilor de sensibilizare pentru predarea voluntară a armelor de foc, componentelor esențiale, munițiilor și explozivilor, inclusiv și în	Minimum două campanii desfășurate Numărul armelor predate benevol	1280.00		1280.00		UNDP, SEESAC		640.00		640.00		Trim. IV 2030	MAI (IGP) MA MF (SV)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	punctele vamale și aeroport													
30.	Promovarea predării voluntare a armelor deținute ilegal prin participarea la emisiuni difuzate la posturile de televiziune și de radio, în scopul creșterii nivelului de conștientizare și responsabilizare civică	Numărul total al aparițiilor în cadrul emisiunilor difuzate la posturi de televiziune și de radio dedicate tematicii respective	50.0	50.00			35 35.02	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	Anual	MAI (IGP, IGPF)
31.	Monitorizarea activităților de dezactivare a armelor de foc efectuate de armurierii licențiați, conform cadrului legal existent	Numărul armelor dezactivate	100.0	100.00			35 35.02	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	Anual	MAI (IGP)
32.	Organizarea sesiunilor tematice de informare în instituțiile de învățământ, în scopul creșterii nivelului de conștientizare cu privire la riscurile deținerii și utilizării ilegale a armelor de foc și promovarea unei conduite responsabile și legale privind regimul armelor de foc	Numărul sesiunilor de informare desfășurate în instituții de învățământ Numărul total al participanților la sesiuni	100.0	100.00			35 35.02 88 88.04 88.06 88.08 88.09 88.10	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	Anual	MAI (IGP) MEC
Obiectivul specific nr. 4. Până în 2030, modernizarea a cel puțin 10 spații de depozitare pentru arme și muniții și dotarea cu sisteme de securitate conform standardelor internaționale, pentru a reduce riscul de sustragere a acestora sau explozii accidentale														

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
33.	Repararea clădirii existente pentru utilizarea în calitate de depozit de SALW în partea de sud a țării	Locație identificată Caiet de sarcini realizat Depozit funcțional	3000.00		3000.00		SEESAC		3000.00				Trim. IV 2027	MAI (IGP)
34.	Modernizarea laboratorului de tir experimental în conformitate cu standardele UE	Proiect tehnic elaborat Laborator renovat și dotat	1900.00			1900.00			1900.00				Trim. IV 2027	MAI (IGP)
35.	Desfășurarea exercițiilor de distrugere a armelor și munițiilor predate benevol, ridicate de poliție sau care sunt în surplus	Numărul de distrugere a armelor Numărul armelor și al munițiilor distruse	500.00		500.00		UNDP SEESAC		250.00		250.00		2027, 2029	MAI (IGP)
36.	Efectuarea misiunilor de deminare și distrugere a munițiilor nesigure și învechite de către geniștii AN	Numărul de deminare Numărul obiectelor explozive distruse	8000.00	3000.00	5000.00		31 31.01 31.02 31.04 Halo Trust Golden West	Buget de stat 600 Asistență externă 1000.00	Buget de stat 600 Asistență externă 1000.00	Buget de stat 600 Asistență externă 1000.00	Buget de stat 600 Asistență externă 1000.00	Buget de stat 600 Asistență externă 1000.00	Anual	MA
37.	Crearea camerelor de păstrare a probelor în minimum 10 inspectorate de poliție	Caiet de sarcini elaborat Camere de păstrare a probelor funcționale	2400.00		2400.00		SEESAC	1200.00	1200.00				Trim. IV 2027	MAI (IGP)
38.	Realizarea evaluărilor interne privind respectarea cerințelor generale de securitate și păstrare a	Numărul total al evaluărilor realizate anual Numărul recomandărilor	12000.00	2000.00	10000.00		31 31.01 31.02 31.07 OSCE	Buget de stat 1000.00 Asistență externă	Buget de stat 1000.00 Asistență externă				Trim. IV 2027	MA MStM

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	armamentului și munițiilor în cadrul unităților militare, precum și la depozitele de SALW și CA, în scopul menținerii unui standard operațional ridicat	formulate în urma evaluărilor					Halo Trust Golden West	5000.00	5000.00					
39.	Elaborarea planurilor de contingență pentru situații de urgență care pot avea loc la depozitele de SALW din gestiunea AN	Planul de contingență elaborat și aprobat	800.00	300.00	500.00		31 31.0137 37.02 OSCE Halo Trust Golden West	Buget de stat 50.00 Asistență externă 100.00	Buget de stat 50.00 Asistență externă 150.00	Buget de stat 100.00 Asistență externă 100.00	Asistență externă 150.00	Buget de stat 100.00	Trim. IV 2030	MA MStM
40.	Verificarea periodică a respectării condițiilor de depozitare a armelor și a munițiilor de către armurierii licențiați, deținătorii de tiruri de tragere și prestatorii de servicii de pază, privind condițiile de siguranță și riscurile asociate sustragerii sau accesului neautorizat la arme și muniții	Numărul verificărilor efectuate Numărul cazurilor în care au fost dispuse măsuri de remediere sau recomandări	100.00	100.00			35 35.02 37 37.02	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	Anual	MAI (IGP)
41.	Consolidarea mecanismului de control al depozitelor de materiale explozive de uz civil, prin evaluări periodice ale condițiilor de siguranță, control al	Numărul controalelor efectuate Numărul prescripțiilor înaintate	80.00	80.00			37 37.02 50 50.06 50.11		20.00	20.00	20.00	20.00	2027-2030	MIDR INST MDED

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	accesului, al integrității fizice și al managementului evidenței, în scopul prevenirii riscurilor de securitate și incidente													
42.	Crearea infrastructurii permanente și temporare sigure pentru gestionarea în siguranță a SALW și CA, cu minimalizarea riscurilor pentru populația civilă și personalul militar	Procentul depozitelor de SALW și CA care sunt total sigure pentru populația civilă și personalul militar	130000.00	10000.00	50000.00		31 31.01 31.04 37 37.02 OSCE Halo Trust Golden West	Buget de stat 2000.00 Asistență externă 18000.00	Buget de stat 3000.00 Asistență externă 17000.00	Buget de stat 3000.00 Asistență externă 7000.00	Buget de stat 2000.00 Asistență externă 8000.00	70000.00	Trim. IV 2030	MA MStM
Obiectivul specific nr. 5. Consolidarea cooperării între autoritățile naționale și cele internaționale până în 2030 în vederea combaterii traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive														
43.	Participarea proactivă la acțiunile operaționale din cadrul Planurilor de Acțiune Operaționale EMPACT 2026-2029 privind armele de foc	Participarea la cel puțin 10 acțiuni operaționale EMPACT	160.00	160.00			35 35.02 06 06.04 Europol EMPACT Suport Team	40.00	40.00	40.00	40.00		Trim. IV 2029	MAI (IGP, IGPF) MF (SV) SIS
44.	Eficientizarea acțiunilor de depistare și de stopare a tentativelor de trecere peste frontiera de stat a Republicii Moldova a armelor, a munițiilor, a substanțelor explozive și a altor obiecte care pot fi folosite pentru săvârșirea	Numărul activităților comune desfășurate Numărul cazurilor contracarate sau depistate Numărul armelor, al munițiilor și al explozivilor depistați	300.00	300.00			35 35.02 36 36.01 36.02	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	Anual	MAI (IGPF, IGP) MF (SV) SIS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	infracțiunilor cu caracter terorist													
45.	Organizarea anuală a unor reuniuni comune de coordonare cu agențiile de aplicare a legii din Ucraina în domeniul criminalității organizate (în special cu privire la aspecte legate de traficul ilicit cu arme, traficul ilicit cu droguri)	Minimum două reuniuni comune organizate pe an Minimum șase participanți	400.00	400.00			35 35.02 06 06.04	200.00	200.00				Trim. IV 2027	MAI (IGP) MAE MF (SV)
46.	Asigurarea extinderii accesului la baza de date I-ARMS a INTERPOL	Acces nou asigurat în minimum cinci puncte	20.00	20.00			35 35.02 15 15.01 15.04	20.00					Trim. IV 2026	MAI (IGP, STI)
47.	Organizarea a cel puțin trei reuniuni tematice ale Centrului de sprijin pentru securitatea internă și gestionarea frontierelor în Republica Moldova (HUB de Securitate al UE), dedicate controlului armelor, munițiilor și substanțelor explozive, în scopul consolidării cooperării strategice și operaționale cu partenerii europeni	Trei reuniuni tematice organizate	45.00	45.00			35 35.01 35.02 06 06.04		15.00		15.00	15.00	2026–2030	MAI (IGP, IGPF) MA MF (SV) SIS SPCSB ASP
48.	Includerea prevederilor privind cooperarea	Numărul acordurilor și al tratatelor	50.00	50.00			35 35.01 35.02	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	2026-2030	MAI (DCI)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	în domeniul prevenirii și combaterii traficului ilicit cu arme, muniții și explozivi în acordurile bilaterale și tratatele internaționale negociate și semnate de Republica Moldova	internaționale încheiate anual care conțin prevederi relevante Numărul inițiativelor de negociere lansate anual cu parteneri strategici					06 06.01 06.04 31 31.01							MAE MA MF (SV) SIS

LISTA de acronime

AMAT – Echipa consultativă pentru gestionarea munițiilor din cadrul UNODA

AN – Armata Națională

ASP – Agenția Servicii Publice

CA – muniție convențională

CEPOL – Agenția Uniunii Europene pentru instruirea forțelor de ordine

DCI – Direcția cooperare externă a MAI

DPDOSPCC – Direcția politici în domeniul ordinii și securității publice, combaterii criminalității a MAI

EMPACT – Platforma Europeană Multidisciplinară Împotriva Amenințărilor Criminale

Europol – Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicarea a Legii

FRONTEX – Agenția Europeană de Frontieră și a Coastei de Gardă

IGP – Inspectoratul General al Poliției

IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

INST – Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică

MA – Ministerul Apărării

MAE – Ministerul Afacerilor Externe

MAI – Ministerul Afacerilor Interne

MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

MEC – Ministerul Educației și Cercetării

MF – Ministerul Finanțelor

MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

MJ – Ministerul Justiției

MStM – Marele Stat Major al Armatei Naționale

ONU – Organizația Națiunilor Unite

OSCE – Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa

SALW – arme de calibru mic și armament ușor

SEESAC – Biroul de control pentru Europa de Sud-Est asupra armelor de calibru mic și a armamentului ușor

SIS – Serviciul de Informații și Securitate

SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor

SV – Serviciul Vamal

UE – Uniunea Europeană

UNDP – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

UNODA – Oficiul ONU pentru afaceri de dezarmare

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului
național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor
pentru anii 2026-2030 (Programul SALW)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 este elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Necesitatea aprobării Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (în continuare – <i>Programul SALW</i>) rezidă din acțiunea nr. 151 a Planului Național de Reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Circulația armelor de uz civil este reglementată strict de legislația națională, actul de bază fiind Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă. Alinierea treptată a legislației Republicii Moldova la prevederile legislației Uniunii Europene în toate domeniile, este un angajament asumat de stat în cadrul Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014. În aceste condiții, în cadrul exercițiilor de screening bilateral cu Comisia Europeană pe marginea Capitolului 24 – Justiție, liberate și securitate, Capitolului 1 – Libera circulație a mărfurilor și Capitolului 31 – Politica externă, de securitate și apărare, Republicii Moldova i-a fost recomandat de a adopta un document național de politici publice care să acopere componenta de „arme mici și armament ușor” (SALW) în corespundere cu Strategia Uniunii Europene împotriva armelor de foc ilegale, a armamentului mic și armamentului ușor, precum și a munițiilor pentru acestea. Unul din Obiectivele generale ale Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 948/2022 îl constituie <i>Revizuirea mecanismului cu privire la accesul la arme din perspectiva restricționării, precum și stabilirea unor proceduri riguroase de monitorizare, marcare și control asupra armelor din circuitul civil.</i> Reieșind din faptul că, Programul menționat supra expiră la sfârșitul anului 2025, Ministerul Afacerilor Interne și-a luat angajamentul de a elabora și promova un nou document de politici publice – Programul național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030, implementarea căruia se va face prin intermediul Planului de acțiuni care însoțește Programul.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Programul național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică și cuprinde următoarele capitole:

Introducere

Analiza situației

Obiective

Indicatori de monitorizare

Impactul

Costuri

Riscuri de implementare

Autorități/Instituții responsabile

Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare, precum și Planul de acțiuni propriu-zis, prin care se vor implementa acțiunile planificate.

Astfel, în partea descriptivă a Programului SALW, capitolul „Introducere” conține o retrospectivă a cadrului legal existent în ceea ce privește monitorizarea și controlul asupra circulației cu arme mici și armament ușor, făcând tangență și cu alinierea acestuia la Obiectivele de dezvoltare durabilă conform Cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030.

În aceeași ordine de idei, se comunică despre faptul că, implementarea Programului SALW va contribui la implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, în special a obiectivului strategic 9. *Promovarea unei societăți pașnice și sigure* și a direcției de politici și intervenții prioritare nr. 5.29. *Politici și management de securitate și ordine publică*.

Totodată, partea introductivă conține referințe la principiile care urmează a fi respectate în cadrul implementării Programului SALW, conform referințelor din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 menționată anterior.

Se comunică despre Raportul de țară pentru anul 2024 privind Republica Moldova al Comisiei Europene¹, care însoțește documentul „*Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE*” (nr. SWD (2024) 698 din 30.10.2024), prin care, Comisia Europeană a recomandat Republicii Moldova ca în anul 2025:

- să continue să intensifice și să îmbunătățească schimbul de date prin canalul SIENA și colectarea, analiza și partajarea aferentă a datelor, între servicii, sprijinită prin utilizarea productivă a instrumentelor de schimb de informații;
- să operaționalizeze Punctul central național privind armele și să instituie un sistem de alertă rapidă în domeniul drogurilor;
- să își alinieze în continuare legislația privind armele la acquis-ul UE;
- să își sporească în continuare capacitățile de depistare, prevenire și urmărire penală a formelor grave de criminalitate organizată, cu un accent special pe traficul de persoane, droguri, criminalitatea informatică, spălarea banilor și arme.

¹https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/858717b3-f8ef-4514-89fe-54a6aa15ef69_en?filename=Moldova%20Report%202024.pdf

Totodată, Comisia Europeană a constatat că, deși Republica Moldova este parte la Tratatul privind comerțul cu arme, nu dispune de o strategie națională separată pentru armele de calibru mic și armamentul ușor (SALW).

Capitolul „Analiza situației” conține informații cu referire la principalele prevederi ale cadrului legal aferent circulației armelor, precum și, modificările care au fost operate de-a lungul timpului la acesta, în context, Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă și Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă.

De asemenea, capitolul respectiv conține o analiză a situației la momentul actual privind circulația armelor și munițiilor de uz civil, în context, numărul deținătorilor de arme, numărul armelor deținute, tipurile de arme pe care le dețin, numărul infracțiunilor și incidentelor înregistrate cu utilizarea armelor, inclusiv și a celor deținute în mod ilegal, date privind importul în Republica Moldova de armament, piese și accesorii din ultimii 5 ani, încălcările depistate la posesorii legali de arme din uzul civil, precum și informații cu referire la importurile de materiale explozive utilizate în circuitul civil.

Subsidiar, la capitolul menționat se face referire la colaborarea Republicii Moldova cu organismele internaționale, în vederea prevenirii și combaterii criminalității organizate, a traficului ilicit de arme și muniții, precum și pentru consolidarea capacităților instituțiilor statului de a interveni în situații de risc sporit, în ceea ce privește circulația ilicită a armelor de foc.

Astfel, sunt enumerate mai multe proiecte de susținere financiară, de care beneficiază organele de aplicare a normelor de drept, în ceea ce privește consolidarea eforturilor statului în vederea asigurării unui control strict asupra circulației legale a armelor.

De asemenea, capitolul conține o Analiză SWOT privind circulația armelor de uz civil în Republica Moldova, fiind evidențiate punctele forte, cele slabe, oportunitățile și amenințările la acest capitol.

Programul SALW își propune 5 obiective specifice, care vor contribui la atingerea Obiectivului general din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, care sunt:

Obiectivul specific nr. 1. Până în 2030, revizuirea și armonizarea a 100% a cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene în domeniul circulației armelor, munițiilor și substanțelor explozive, în vederea asigurării unui control eficient, transparent, și sensibil la dimensiunile de gen și vârstă;

Obiectivul specific nr. 2. Dezvoltarea capacităților instituțiilor relevante în domeniul controlului circulației armamentului și substanțelor explozive, prin instruirea, până la sfârșitul anului 2030, a minim 100 de angajați, dotarea cu echipamente moderne pentru controlul, urmărirea și trasabilitatea armelor, munițiilor și explozivilor;

Obiectivul specific nr. 3. Promovarea predării voluntare a armelor deținute ilegal prin desfășurarea a cel puțin două campanii naționale de informare și sensibilizare, bazate pe principiul „Problem Oriented Policy” și realizate cu implicarea activă a societății civile, până în anul 2030;

Obiectivul specific nr. 4. Până în 2030, modernizarea a cel puțin 10 spații de depozitare pentru arme și muniții și dotarea cu sisteme de securitate conform standardelor internaționale, pentru a reduce riscul de sustragere a acestora sau explozii accidentale;

Obiectivul specific nr. 5. Consolidarea cooperării între autoritățile naționale și cele internaționale până în 2030 în vederea combaterii traficului, fabricării și deținerii ilicite de armament, muniții și substanțe explozive.

Programul SALW conține și informația cu privire la „Indicatorii de monitorizare”, făcând referință la indicatorii de monitorizare pentru fiecare Obiectiv specific, inclusiv și referințe la valoarea intermediară propusă pentru anul 2028.

În cadrul procesului de elaborare a proiectului documentului de politici publice, se prognozează că Programul SALW va produce un impact puternic asupra populației, prin crearea cadrului normativ legal ce ar asigura securitatea cetățenilor de la eventuale amenințări și pericole ce țin de circulația armelor, munițiilor și a explozibilului.

Astfel, Programul SALW va avea un impactul social, economic, de gen, impact asupra securității și ordinii publice, instituțional, psihologic și cultural, care au fost desfășurate în partea descriptivă a documentului de politici publice.

În Capitolul referitor la „Costuri”, se estimează că, implementarea Programul SALW și a Planului de acțiuni care îl însoțește, va avea un impact financiar de circa 254.963.000 lei, dintre care 31.005.000 lei sunt cheltuieli din bugetul de stat, 110.108.000 lei sunt acoperiți din suportul partenerilor externi, iar 113.850.000 lei reprezintă costuri neacoperite.

Totodată, instituțiile implicate în activitățile planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova, care sunt implicați plenar în acordarea suportului necesar consolidării eforturilor statului în controlul cu SALW, în special UNDP, UNODA, OSCE, CEPOL, SEESAC, FRONTEx, AMAT, Golden West și alți parteneri, în vederea identificării și oferirii surselor de asistență financiară externă, care să acopere desfășurarea acțiunilor planificate care nu au prevăzut suport bugetar.

Partea descriptivă a Programului SALW conține o evaluare a riscurilor de implementare a acestuia, totodată, fiind identificate unele măsuri de atenuare a acestor riscuri, în vederea asigurării implementării cu succes a activităților planificate.

Făcând referire la autoritățile responsabile de implementarea Programului SALW, acestea au fost identificate ca fiind următoarele: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Educației și Cercetării, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Agenția Servicii Publice, Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică.

Ultimul Capitol al părții descriptive conține mențiuni referitor la modalitățile de monitorizare, evaluare și raportare a activităților planificate, făcându-se referire la prezentarea rapoartelor de evaluare intermediară de către Ministerul Afacerilor Interne (până la data de 15 aprilie 2028) și evaluare finală (până la data de 15 aprilie 2031), în adresa Guvernului, în conformitate cu cadrul metodologic aprobat de Cancelaria de

Stat – Ghidul metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice, cu respectarea criteriilor de relevanță, efectivitate, eficiență, durabilitate, impact și coerență.

După cum s-a menționat mai sus, Programul SALW are stabilite 5 obiective specifice, atingerea acestora fiind planificată prin 48 acțiuni distincte, care vor presupune implicarea plenară a tuturor actorilor cu competențe în domeniul de referință, care au fost menționați la capitolul „Autorități/Instituții responsabile”.

Totodată, Planul de acțiuni pentru implementarea Programului SALW, are stabiliți indicatori de monitorizare, costuri de implementare, termenele de realizare, instituțiile responsabile, precum și partenerii de dezvoltare care acordă suport instituțiilor statului pe acest palier.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Se estimează că, implementarea Programul SALW și a Planului de acțiuni care îl însoțește, va avea un impact financiar de circa 254.963.000 lei, dintre care 31.005.000 lei sunt cheltuieli din bugetul de stat, 110.108.000 lei sunt acoperiți din suportul partenerilor externi, iar 113.850.000 lei reprezintă costuri neacoperite.

Pe cale de consecință, instituțiile implicate în activitățile planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova, în vederea identificării și acordării suportului necesar, inclusiv și financiar, care să acopere acțiunile planificate care nu au prevăzut suport bugetar, întru consolidarea eforturilor statului în domeniul controlului asupra circulației armelor mici și armamentului ușor, în special UNDP, UNODA, OSCE, CEPOL, SEESAC, FRONTEX, AMAT, Golden West și alți parteneri.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

Se va manifesta prin reducerea violenței în comunități, urmare a activităților de combatere a deținerii și utilizării ilicite a armelor, munițiilor și substanțelor explozive, fapt ce va contribui la reducerea ratei incidentelor violente (inclusiv infracțiuni, conflicte interpersonale, violență în familie etc.).

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Programul poate promova participarea echitabilă a femeilor în deciziile legate de controlul armelor (în special prin obiectivul privind politici sensibile la gen). Corespunzător, Programul susține includerea femeilor în procesele de elaborare a politicilor în domeniul circulației armelor, munițiilor și explozivilor.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
<i>Impactul asupra securității și ordinii publice</i> Eforturile statului menite să contribuie la scăderea violenței și la creșterea securității populației, vor asigura un grad constant și înalt de încredere în forțele de ordine și alte instituții de aplicare a legii din partea oamenilor. <i>Impactul instituțional</i> Prin implementarea cu succes a Programului național SALW se urmărește consolidarea cooperării interinstituționale în domeniul controlului armelor, prin o mai bună coordonare între ministere, poliție, armată, autorități vamale etc. <i>Impact psihologic și cultural</i> Campaniile de educare, prevenire și sensibilizare îndreptate în vederea reducerii gradului de acceptare socială a armelor în viața persoanelor civile, ca simbol al puterii sau protecției, vor contribui la schimbarea percepției privind armele.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
La 30.04.2025, în adresa instituțiilor care fac parte din cadrul Comisiei naționale pentru monitorizarea circulației armelor de calibru mic și a armamentului ușor, a fost remis un demers cu privire la desemnarea personalului pentru a participa în cadrul Grupului de lucru pe marginea elaborării Programului SALW. Astfel, în perioada 06-07 mai 2025, Ministerul Afacerilor Interne, cu suportul Biroului de control pentru Europa de Sud-Est asupra armelor de calibru mic și a armamentului ușor (SEESAC), a organizat un atelier de lucru, în cadrul căruia au participat reprezentanții desemnați ai mai multor instituții cu competențe în controlul circulației armelor mici și armamentului ușor, și anume ai Ministerului Afacerilor Interne și instituțiilor subordonate, Ministerului Apărării, Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor (Serviciului Vamal), Serviciului de Informații și Securitate și experți din cadrul (SEESAC), la care s-a discutat pe marginea situației actuale la capitolul circulației armelor mici și armamentului ușor, inclusiv și a munițiilor pentru acestea, riscurile emergente, soluții identificate pentru atenuarea acestora, necesitatea consolidării eforturilor tuturor instituțiilor statului cu competențe în domeniul de referință, în vederea creării unui cadru normativ coerent, care să contribuie la asigurarea unui climat de siguranță pentru întreaga populație a Republicii Moldova. Constatările și propunerile înaintate în cadrul atelierului de lucru se regăsesc în partea descriptivă a documentului de politici publice. Corespunzător, proiectul Programului și planul de acțiuni a fost elaborat participativ și coordonat preventiv cu părțile interesate.

Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la 03.04.2025 pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (www.mai.gov.md), directoriul „Transparența”, secțiunea „Consultări publice” și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării Programului SALW (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14245), iar la 17.04.2025 a fost publicat Conceptul Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030

(https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14327).

Urmare a anunțării proiectului în cadrul ședinței secretarilor generali, la 24.06.2025, în vederea asigurării procesului de consultări publice, proiectul și nota de fundamentare au fost publicate pe portalul particip.gov.md la link-ul https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14245.

La data de 11.07.2025, a fost desfășurată ședința de consultare publică a proiectului, la care au fost invitați reprezentanți ai societății civile pentru a fi prezentat proiectul Programului, iar în cadrul ședinței de prezentare și consultare, nu au parvenit careva propuneri din partea celor prezenți.

7. Concluziile expertizelor

Urmare a avizului Ministerului Justiției nr. 04/1-7392 din 23.07.2025, au fost înaintate unele propuneri de îmbunătățire a calității proiectului de act normativ:

La proiectul hotărârii:

În cuprinsul clauzei de adoptare a actului normativ, textul „lit. b)” se va substitui cu textul „lit. a)”.

La pct. 1, cuvintele „conform anexei” se vor substitui cu textul „(se anexează)”.

Referitor la numerotarea subpunctelor din cadrul pct. 2, menționăm că, potrivit art. 52 alin. (3) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. În acest sens, dispozițiile pct. 2 din proiectul hotărârii, numerotate prin sbp. 1) și 2), se vor numerota prin sbp. 2.1 și 2.2. Observația este valabilă și pentru pct. 3 din proiect, precum și textul Programului.

La Programul național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (în continuare – Programul SALW):

Preliminar, se notează că, deși denumirea documentului de politici publice se referă la controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor, în cuprinsul Programului se menționează că acesta „[...] este un document de politici publice care are scopul de a asigura pe termen mediu instituirea în Republica Moldova a unui control cuprinzător asupra armelor de calibru mic, armamentului ușor, munițiilor acestora și materialelor explozive, reieșind din specificul național și regional, precum și, respectând standardele internaționale.”

Lista abrevierilor utilizate în cadrul documentului se va exclude, aceasta fiind nespecifică structurii părții descriptive a unui program (a se vedea pct. 18 din *Regulamentul cu privire la planificarea strategică*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 386/2020*). Totodată, se notează că, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima folosire.

La **Capitolul I – „INTRODUCERE”**, pentru încadrarea în exigențele de tehnică legislativă, actele normative care reglementează controlul asupra circulației armelor de calibru mic și armamentului ușor urmează a fi expuse ținând cont de principiul ierarhiei actelor normative și ordinea cronologică în care au fost adoptate.

La **Capitolul III – „OBIECTIVE”**:

Luând în considerare prevederile sbp. 18.3 și 18.4 din *Regulamentul cu privire la planificarea strategică*, titlul capitolului III se va completa cu cuvintele „GENERALE ȘI SPECIFICE”.

Complementar, la obiectivul specific nr. 3, având în vedere că la elaborarea documentelor de politici publice care se aprobă prin hotărâri ale Guvernului, acestora li se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative, în conformitate cu *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, se va reține că textul proiectului urmează a fi elaborat în limba română. Observația este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.

La Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030:

Cu referire la lista instituțiilor responsabile de realizarea unor acțiuni indicate în Planul de acțiuni pentru implementarea *Programului SALW*, se menționează despre necesitatea excluderii Ministerului Justiției. În concret, se va exclude Ministerul Justiției din cadrul instituțiilor responsabile de implementarea acțiunilor nr. 1, 2, 5 și 12.

În acest sens, se notează că Ministerul Justiției, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 100/2017 cu privire la acte normative*, urmează să efectueze expertiza juridică în contextul acțiunilor de aprobare a actelor normative nominalizate la acțiunile nr. 1, 2 și 5 din plan. Respectiv, nu este necesară indicarea ministerului în calitate de co-executor la toate acțiunile care impactează cu modificarea cadrului normativ.

Cu referire la acțiunea 6 „*Analiza cadrului legal existent (Cod penal, Cod contravențional) în vederea stabilirii și corelării sancțiunilor cu noile modificări la legislația din domeniul controlului circulației armelor și explozivilor de uz civil*”, comunicăm că Ministerului Justiției nu poate fi indicat în calitate de executor principal. Politicile în acest sector sunt promovate de către Ministerul Afacerilor Interne. Se va reține că *Codul penal și Codul contravențional* cuprinde articole sancționatorii care vizează diferite sectoare. Respectiv, și alte autorități de profil asigură elaborarea propunerilor de intervenție în legislația penală și contravențională, în funcție de specificul activității. Astfel, propunerile de modificare urmează a fi prezentate de către Ministerul Afacerilor Interne, în adresa Ministerului Justiției pentru analiză cu ulterioara integrare a modificărilor propuse în proiectele de modificare a legislației codificate.

Referitor la acțiunea 13 „*Crearea unei interconexiuni a SIA „Registrul de stat al armelor” cu „Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor”, cu Sistemul Informațional „ASYCUDA World” și cu Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD)*” se propune ca termenul de realizare să fie modificat în „decembrie 2027”, având în vedere complexitatea și costul măsurilor care urmează a fi întreprinse în acest sens.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Actul normativ se încadrează în cadrul normativ existent.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Aprobarea prezentului proiect va genera necesitatea de modificare a următoarelor acte normative: Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor de foc și al munițiilor cu destinație civilă; Legea nr. 67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil; Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 privind aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă; Hotărârii Guvernului nr. 1324/2016 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind cerințele esențiale de securitate ale explozibililor de uz civil, punerea la dispoziție pe piață și controlul explozibililor de uz civil. Urmare a executării acțiunii nr. 6 din proiectul Planului de acțiuni care însoțește Programul SALW (<i>Analiza cadrului legal existent (Cod penal, Cod contravențional) în vederea stabilirii și corelării sancțiunilor cu noile modificări la legislația din domeniul controlului circulației armelor și explozivilor de uz civil</i>), se va analiza necesitatea modificărilor la Codul Penal și Codul Contravențional în domeniul de referință.

Secretar de stat

Alexandru BEJAN

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor asupra proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului național privind controlul armelor
de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (Programul SALW)
(număr unic 517/MAI/2025)
urmare a avizării repetate (procedura de notificare)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Afacerilor Externe 09.07.2025 (SIA e-legiferare)	1	Se validează	S-a luat act.
Ministerul Educației și Cercetării 14.07.2025 (SIA e-legiferare)	1	Se validează proiectul fără obiecții și propuneri	S-a luat act.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Aviz nr. 04-3861 din 18.07.2025)	1	La proiectul Programului 1. La cap. IV. Indicatori de monitorizare, la Obiectivul specific nr. 1. <i>Consolidarea cadrului normativ național până în 2030, în vederea îmbunătățirii evidenței și controlului circulației armelor, munițiilor și explozivilor, inclusiv și din perspectiva preocupărilor ce țin de gen și vârstă</i>, din coloana „Furnizorul de date” se va exclude „INST”, întrucât excede competențele inspectoratului, stabilite în Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 391/2023.	Nu se acceptă. În vederea atingerii Obiectivului specific nr.1 din Program, urmează a fi efectuate modificări la cadrul legal în ceea ce privește circuitul legal al explozivilor de uz civil. În context, INST fiind autoritatea de supraveghere a pieței în domeniul explozivilor de uz civil (<i>Anexa nr. 1 a Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor</i>), va participa la procesul de amendare a cadrului normativ aferent explozivilor de uz civil. Faptul că INST se află în lista furnizorilor de date de la Obiectivul specific nr. 1, presupune că INST va participa la procesul

			de avizare a proiectelor de acte normative în domeniul circuitului legal al explozivilor de uz civil.
2	2. La cap. VIII. Autorități/instituții responsabile, din lista autorităților responsabile de implementarea Programului nominalizat, se va exclude Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) și Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică (INST), întrucât în temeiul prevederilor pct. 3 din Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei naționale de control al comerțului cu mărfuri strategice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 24/2025 cu privire la Sistemul național de control al comerțului cu mărfuri strategice în Republica Moldova, MIDR și INST nu sunt membrii ai Comisiei menționate supra.		Nu se acceptă. Se reiterează argumentarea expusă supra, la propunerea inițială înaintată de MIDR în cadrul avizării primare a proiectului de act normativ. Potrivit Anexei nr. 1 a Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, pentru „Explozivii de uz civil”, Ministerul Afacerilor Interne este autoritatea de reglementare, iar autoritatea de supraveghere a pieței în domeniul explozivilor de uz civil este Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică din subordinea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Corespunzător, cu referire la efectuarea activităților de supraveghere a pieței în domeniul circulației legale cu explozivi de uz civil, se consideră că instituțiile în cauză trebuie să se regăsească ca furnizori de date.
3	La Planul de acțiuni, Obiectivul specific nr. 1. Consolidarea cadrului normativ național în vederea îmbunătățirii evidenței și controlului circulației armelor, munițiilor și explozivilor de uz civil, inclusiv și din perspectiva preocupărilor ce țin de gen și vârstă, în politicile de control al armelor: 1. la acțiunea nr. 4. <i>Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1324/2016 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind cerințele esențiale de securitate ale explozibililor de uz civil, punerea la dispoziție pe piață și controlul explozibililor de uz civil,</i> din coloana „Instituție responsabilă” se va exclude „INST”, întrucât excede competențele inspectoratului stabilite în Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului		Nu se acceptă. Instituția responsabilă pentru acțiunea în cauză este desemnată Ministerul Afacerilor Interne. În calitate sa de organ de supraveghere a pieței în domeniul explozivilor de uz civil, Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică va participa în mod obligatoriu la procesul de avizare al proiectului de act normativ menționat în acțiunea respectivă.

		Național pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 391/2023.	
	4	La acțiunea nr. 12. Asigurarea participării semnificative a femeilor în aspectele ce țin de controlul armelor de calibru mic, din coloana „Instituție responsabilă” se va exclude „MIDR”, întrucât excede competențele ministerului, stabilite în Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2017.	Se acceptă.
Agencia Servicii Publice (Aviz nr. 01/9458 din 21.07.2025)	1	Având în vedere poziția expusă în avizul precedent al ASP cu nr. 01/8797 din 07.07.2025 și acceptată de autorii proiectului, aferent capitolului II „Analiza situației”, pct. 2.2. „Analiza situațională”, din Programul național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030, cu referire la numărul agenților economici licențiați în domeniul producerii, importului, exportului, reexportului, comercializării, depozitării materialelor explozive și/sau efectuarea lucrărilor cu explozibil de uz civil, respectiv, urmează să fie rectificat cuvântul „patru” în „trei” și la următorul alineat.	S-a luat act. Au fost efectuate rectificările de rigoare.
	2	Totodată, necesită să fie revăzută ordinea numerică a acțiunilor stabilite pentru implementarea Programului referit (începând cu acțiunea nr. 18).	S-a luat act. Au fost efectuate rectificările de rigoare.
Ministerul Justiției (Aviz nr. 04/1-7392 din 23.07.2025)	1	La proiectul hotărârii: În cuprinsul clauzei de adoptare a actului normativ, textul „lit. b)” se va substitui cu textul „lit. a)”.	Se acceptă.
	2	La pct. 1 , cuvintele „conform anexei” se vor substitui cu textul „(se anexează)”. Referitor la numerotarea subpunctelor din cadrul pct. 2 , menționăm că, potrivit art. 52 alin. (3) al <i>Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. În acest sens, dispozițiile pct. 2 din proiectul hotărârii, numerotate prin sbp. 1) și 2), se vor numera prin sbp. 2.1 și 2.2. Observația este valabilă și pentru pct. 3 din proiect, precum și textul Programului.	Se acceptă.
	3	La Programul național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (în continuare – <i>Programul SALW</i>): Preliminar, se notează că, deși denumirea documentului de politici publice se referă la controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor, în cuprinsul Programului se menționează că acesta „[...] este un document de politici publice care are scopul de a asigura pe termen mediu instituirea în Republica Moldova a unui control	Se acceptă. Titlul actului normativ a fost preluat și tradus din uzanțele internaționale folosite pentru armele mici și armamentul ușor – SALW (<i>Small Arms and Light Weapons</i>).

	<i>cuprinzător asupra armelor de calibru mic, armamentului ușor, munițiilor acestora și materialelor explozive, reieșind din specificul național și regional, precum și, respectând standardele internaționale.”</i>	Astfel, utilizarea expresiei „ <i>SALW</i> ” în context european, presupune: armele de foc, armele mici, armamentul ușor și munițiile aferente.
4	Lista abrevierilor utilizate în cadrul documentului se va exclude, aceasta fiind nespecifică structurii părții descriptive a unui program (a se vedea pct. 18 din <i>Regulamentul cu privire la planificarea strategică</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 386/2020</i>). Totodată, se notează că, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima folosire.	Se acceptă parțial. Lista abrevierilor a fost plasată la finalul Programului.
5	La Capitolul I – „INTRODUCERE” , pentru încadrarea în exigențele de tehnică legislativă, actele normative care reglementează controlul asupra circulației armelor de calibru mic și armamentului ușor urmează a fi expuse ținând cont de principiul ierarhiei actelor normative și ordinea cronologică în care au fost adoptate.	Se acceptă.
6	La Capitolul III – „OBIECTIVE” : Luând în considerare prevederile sbp. 18.3 și 18.4 din <i>Regulamentul cu privire la planificarea strategică</i> , titlul capitolului III se va completa cu cuvintele „ GENERALE ȘI SPECIFICE ”.	Se acceptă.
7	Complementar, la obiectivul specific nr. 3, având în vedere că la elaborarea documentelor de politici publice care se aprobă prin hotărâri ale Guvernului, acestora li se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative, în conformitate cu <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , se va reține că textul proiectului urmează a fi elaborat în limba română. Observația este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.	Se acceptă. Obiectivul specific nr. 3 a fost completat cu traducerea în limba română a expresiei „Problem Oriented Policy”.
8	<i>La Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030:</i> Cu referire la lista instituțiilor responsabile de realizarea unor acțiuni indicate în Planul de acțiuni pentru implementarea <i>Programului SALW</i> , se menționează despre necesitatea excluderii Ministerului Justiției. În concret, se va exclude Ministerul Justiției din cadrul instituțiilor responsabile de implementarea acțiunilor nr. 1, 2, 5 și 12. În acest sens, se notează că Ministerul Justiției, în conformitate cu prevederile <i>Legii nr. 100/2017 cu privire la acte normative</i> , urmează să efectueze expertiza juridică în contextul acțiunilor de aprobare a actelor normative nominalizate la	Se acceptă.

	acțiunile nr. 1, 2 și 5 din plan. Respectiv, nu este necesară indicarea ministerului în calitate de co-executor la toate acțiunile care impactează cu modificarea cadrului normativ.	
	9 Cu referire la acțiunea 6 „<i>Analiza cadrului legal existent (Cod penal, Cod contravențional) în vederea stabilirii și corelării sancțiunilor cu noile modificări la legislația din domeniul controlului circulației armelor și explozivilor de uz civil</i>”, comunicăm că Ministerului Justiției nu poate fi indicat în calitate de executor principal. Politicile în acest sector sunt promovate de către Ministerul Afacerilor Interne. Se va reține că <i>Codul penal și Codul contravențional</i> cuprinde articole sancționatorii care vizează diferite sectoare. Respectiv, și alte autorități de profil asigură elaborarea propunerilor de intervenție în legislația penală și contravențională, în funcție de specificul activității. Astfel, propunerile de modificare urmează a fi prezentate de către Ministerul Afacerilor Interne, în adresa Ministerului Justiției pentru analiză cu ulterioara integrare a modificărilor propuse în proiectele de modificare a legislației codificate.	Se acceptă. Ministerul Afacerilor Interne a fost desemnat ca instituție prim-responsabilă de acțiunea nr. 6, iar Ministerul Justiției a fost desemnat ca instituție co-responsabilă la acțiunea menționată supra.
	10 Referitor la acțiunea 13 „<i>Crearea unei interconexiuni a SIA „Registrul de stat al armelor” cu „Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor”, cu Sistemul Informațional „ASYCUDA World” și cu Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD)</i>” se propune ca termenul de realizare să fie modificat în „decembrie 2027”, având în vedere complexitatea și costul măsurilor care urmează a fi întreprinse în acest sens.	Se acceptă. Termenul de realizare a acțiunii nr. 13 a fost modificat pentru trimestrul IV al anului 2027.
Cancelaria de Stat (Aviz nr. 21-69-8010 din 24.07.2025)	1 În temeiul prevederilor pct. 202 din Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului, Cancelaria de Stat a examinat repetat proiectul Programului național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030 (în continuare Programul), <i>număr unic 517/MAI/2025</i>. Astfel, urmare a analizei sintezei obiecțiilor și propunerilor la proiectul hotărârii, se constată că proiectul de hotărâre a fost revizuit parțial prin prisma propunerilor și obiecțiilor formulate în avizul Cancelariei de Stat nr. 21/1-69-7190 din 02.07.2025. În acest sens, la forma actuală a proiectului hotărârii, menționăm următoarele observații: 1. La Capitolul III. Obiective - obiectivul general menționat – „<i>Proceduri riguroase de monitorizare, marcare și control asupra armelor de calibru mic și al armamentului ușor</i>” – este atribuit Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022–2030, aprobată prin HG nr. 658/2022. Totuși, având în	S e acceptă. Urmare a discuțiilor pe marginea acestui subiect cu factori de decizie din cadrul Cancelariei de Stat, s-a agreat formularea Obiectivului general nr. 9 din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022–2030, astfel: „<i>Sporirea siguranței publice prin instituirea unui sistem eficient și riguros de control al armelor de calibru mic și armamentului ușor</i>”.

	vedere că această strategie se află în proces de modificare, iar versiunea actualizată este în curs de definitivare, formularea respectivă a Obiectivului general propus în Program, nu se regăsește în versiunea oficial aprobată prin HG nr. 658/2022. Prin urmare, se recomandă reformularea obiectivului general al Programului pentru a reflecta mai clar rezultatul de impact urmărit și să asigure alinierea cu documentele strategice în vigoare. Formulare propusă: „ <i>Sporirea siguranței publice prin instituirea unui sistem eficient și riguros de control al armelor de calibru mic și armamentului ușor.</i> ”	Corespunzător, această formulare a Obiectivului general se va regăsi și în proiectul programului SALW.
2	2. Pentru a asigura o formulare clară, orientată pe impact și rezultate concrete, toate obiectivele specifice urmează a fi revizuite și reformulate în conformitate cu principiile SMART (a se consulta secțiunea 3.3 din Ghidul metodologic). Spre exemplu: Obiectivul specific I, formulat ca „Consolidarea cadrului normativ național până în 2030, în vederea îmbunătățirii evidenței și controlului circulației armelor, munițiilor și explozivilor, inclusiv și din perspectiva preocupărilor ce țin de gen și vârstă” vizează un rezultat de tip produs (modificarea cadrului normativ). Pentru a reflecta schimbarea de durată urmărită în societate, se recomandă reformularea obiectivului într-o manieră orientată spre impact, astfel încât să fie exprimat rezultatul final scontat al intervenției. O formulare recomandată ar putea fi: „<i>Până în 2030, numărul incidentelor raportate privind utilizarea ilegală a armelor, munițiilor și explozivilor se va reduce cu cel puțin X%, prin asigurarea unei evidențe și control complet, care va integra dimensiunile de gen și vârstă.</i>” Același principiu de formulare se va aplica tuturor obiectivelor specifice incluse în document. În cazul în care nu este posibilă formularea expresă a obiectivului într-o manieră SMART, acest principiu va fi asigurat prin intermediul indicatorilor și țintelor propuse pentru acel obiectiv specific. Fiecare obiectiv va fi descris succint (4–6 rânduri), clar și orientat pe problemă, explicând de ce este necesară atingerea obiectivului.	Se acceptă. Primele patru obiective specifice ale Programului SALW au fost reformulate, pentru a corespunde principiului SMART. De asemenea, fiecare Obiectiv specific din Program a fost descris succint în câteva fraze.
3	3. La Capitolul IV. Indicatori de monitorizare - se recomandă identificarea și formularea corectă a indicatorilor de monitorizare, astfel încât aceștia să reflecte efectele directe ale implementării obiectivelor specifice prevăzute în Program. Totodată, este necesară corelarea acestor indicatori cu indicatorii de monitorizare aferenți Obiectivului General 9 – „Sporirea siguranței publice prin instituirea unui sistem eficient și riguros de control al armelor de calibru mic și armamentului ușor” din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022–2030 (în	Se acceptă. Unii indicatori de rezultat au fost reformulați, totodată, fiind asigurată corelarea acestora cu indicatorii de monitorizare aferenți Obiectivului general nr. 9 din Strategia în domeniul dezvoltării

	versiunea modificată și aflată în proces de definitivare). Această aliniere va contribui la asigurarea coerenței între politicile sectoriale, la evitarea suprapunerilor și la consolidarea unui cadru comun de monitorizare și raportare a progresului în domeniul siguranței publice. Este important ca indicatorii de rezultat să nu fie confundați cu cei de produs, cum ar fi „numărul actelor normative elaborate”, care reflectă doar livrabilele administrative, nu rezultatul asupra domeniului de intervenție. <i>Exemple de indicatori de rezultat relevanți: Numărul de arme deținute legal la 100.000 locuitori (indicator ODD 16.4.2.1); Numărul de arme deținute ilegal și confiscate (indicator ODD 16.4.2.2).</i>	afacerilor interne, care la moment se află în proces de revizuire și modificare.
4	4. La Capitolul V. Impact – se recomandă definirea și cuantificarea clară a indicatorilor de impact ai Programului, în concordanță cu dimensiunile de impact identificate (social, economic, financiar, de gen, instituțional, de securitate și cultural), pentru a permite evaluarea obiectivă a efectelor sistemice ale intervenției. Indicatorii trebuie să fie aliniați la documentele strategice naționale și internaționale (Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022–2030, Strategia națională de apărare a Republicii Moldova pentru anii 2024–2034, Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030 – ODD 16, <i>ș.a.</i>), și să reflecte schimbări tangibile în societate. <i>Exemple de indicatori de impact recomandați: Rata incidentelor violente la 100.000 locuitori; Nivelul perceput de siguranță publică (sondaje); Ponderea femeilor implicate în politici privind controlul armelor.</i>	Se acceptă.
5	5. La Capitolul VI. Costuri – tabelul privind distribuirea costurilor estimate pentru implementarea programului pe obiective și ani de implementare va fi completat în conformitate cu prevederile punctului 18.7 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020. Astfel, resursele financiare necesare pentru implementarea fiecărui obiectiv specific în parte vor fi corelate cu programele/subprogramele bugetare.	Se acceptă. Tabelul a fost completat conform recomandării.
6	6. La Capitolul VII. Riscuri de implementare – se recomandă descrierea clară a evaluării probabilității de materializare și a impactului riscurilor identificate, cu respectarea pașilor de estimare a riscurilor, prevăzuți la pct. 3.8 din Ghidul metodologic.	Se acceptă. Tabelul a fost completat conform recomandării.
7	7. Cu privire la partea operațională a Programului – coloana „Cod Program bugetar; Denumirea sursei de finanțare”, pentru fiecare acțiune se va include codul programului/subprogramului bugetar și, respectiv, sursa de finanțare.	Se acceptă. Tabelul a fost completat conform recomandării.

	8	8. Termenul de realizare a fiecărei acțiuni va fi formulat în format trimestru/an. <i>Exemplu pentru Acțiunea nr.1, termenul de realizare va fi – Trim. I 2026.</i>	Se acceptă.
	9	Reieșind din cele expuse, proiectul urmează a fi promovat spre aprobare, după ajustarea acestuia în conformitate cu recomandările menționate, cu respectarea prevederilor Legii nr. 100/2017 privind actele normative, precum și a Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 privind planificarea strategică.	S-a luat act.
Agencia Digitalizare în Justiție și Administrarea Judecătorească (Aviz nr. 01.4/2080 din 24 iulie 2025)	1	La 03 iulie 2025, a avut loc ședința comună a nereprezentanților Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne și Agenției cu referire la crearea unei interconexiuni a SIA „Registru de stat al armelor” cu Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD). În cadrul ședinței vizate Agenția a comunicat despre faptul că, PIGD din punct de vedere tehnic nu furnizează date dezagregate privind controlul armelor. Astfel, întru consumarea datelor solicitate urmează a fi efectuate adaptări și dezvoltări noi de sistem în PIGD. La moment, în Caietul de sarcini privind dezvoltarea PIGD asemenea dezvoltări nu au fost incluse. Concomitent, informăm că Agenția a întreprins toate măsurile necesare pentru integrarea PIGD cu platforma de interoperabilitate – MConnect, în calitate de „Furnizor” de date, fapt confirmat prin actul de primire - predare a lucrărilor semnat între Agenție și compania dezvoltatoare SRL „Alfa Soft”, și anexa tehnică nr. 4 din 20 martie 2023, contrasemnat de AGE. La moment, realizarea schimbului de date prin intermediul Platformei de Interoperabilitate – MConnect din SIJ este pe deplin funcțională, pe ambele sensuri, în calitate de „Consumator” și „Furnizor” de date, potrivit anexei tehnice nominalizate supra. Agenția reiterează posibilitatea schimbului de date și interoperabilității sistemelor, în limita metodelor de consumare a datelor pentru MConnect și surselor de date afișate din PIGD. Astfel, în conformitate cu pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate, Agenția de Guvernare Electronică, în calitate de autoritate competentă urmează să inițieze toate procedurile necesare și să asigure schimbului de date, în limita surselor de date disponibile la moment, precum și să asigure principiul minimului necesar întru protecția drepturilor și intereselor persoanelor (subiecți ai datelor cu caracter personal).	S-a luat act.

		Totodată, reiterăm faptul că Agenția manifestă deschidere pentru conlucrare instituțională și susține pe deplin inițiativele orientate spre consolidarea interoperabilității și interconectării între sistemele informaționale ale autorităților publice, în vederea eficientizării proceselor administrative.	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării 24.07.2024 (SIA e- legiferare)	1	MDDED a examinat repetat proiectul definitivat și comunică că nu are obiecții și propuneri.	S-a luat act.

Secretar de stat

Alexandru BEJAN